

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

AFGIFTEKANTOOR: 9140 ZELE - P.2.9271 • VERSCHIJNT NIET IN AUGUSTUS

Creatieve ondernemingen in de rand
Fantasie in goud gevat

DHL en de zware tol voor meer jobs

FiguranDten

Actrice Alice Toen (80): 'Stoppen met werken,
waar is dat goed voor?'

Het nieuw ruimtelijk structuurplan
voor Vlaams-Brabant

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Geen Chinese muur rond Brussel

De wijze waarop de discussie over het al dan niet splitsen van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde de voorbije maanden en weken werd gevoerd leek nergens op: opgewonden Vlaamse burgemeesters, opgewonden ministers, opgewonden francofonen, opgewonden media - en dat allemaal net na het vorige opgewonden onderwerp: DHL. Het lijkt wel of de politieke klasse maar één onderwerp per keer de baas kan, en dan nog, en dit geldt evenzeer voor de media.

FOTO: KRIS MOUCHAERS

2 Toch werd in dit belangrijke dossier vooruitgang geboekt, nog voor de ultieme beslissing moet worden genomen. En daarbij bestaat het verschil tussen de splitsing en DHL hierin dat het ene dossier (Brussel-Halle-Vilvoorde) geheel afhangt van de openbare instellingen, terwijl bij DHL - en gelijkaardige investerings- of uitbreidingsdossiers - de privé-sector al lang zijn beslissing heeft genomen, lang voor de overheid tot deelname aan het debat wordt uitgenodigd. Renault-Vilvoorde ligt niet zo ver in de tijd achter ons, en bij VW in Vorst begint men in te zien hoe laat het is.

Slechterikken

De eis tot splitsing van de kieskring werd op de politieke agenda geplaatst door een groep Vlaamse burgemeesters uit Halle-Vilvoorde. De eis is niet nieuw en ligt in de lijn van de logica van de staatshervorming. Dit geldt ook voor de splitsing van het gerechtelijk arrondissement (met hier als bijkomend element het Franstalige werkvolume in Brussel). Toch werd over de gevolgen van een splitsing van de kieskring onvoldoende nagedacht. Zo heeft een splitsing niet alleen gevolgen voor de Franstalige politici en kiezers, maar ook voor de Vlaamse politici en kiezers. Nu lijkt het wel of het Vlaamse, maar bedreigde Halle-Vilvoorde zich op één frontlijn - de Franstaligen uitgezonderd - opstelt tegen het verderfelijke, want francofone Brussel. (De Pajottenlander Urbanus heeft deze mentaliteit, die op een zeer oude vrees voor minorisering stoelt, schitterend in een van zijn sketches gehekeld, waar hij het over de slechterikken van over de taalgrens had: 'Wij zijn de goei. Daar wonen de slechterikken' (hij had het wel over de Walen)). Maar Brussel is niet ééntalig Frans, dit kan niet genoeg worden gezegd. Men leze er het interview op na met minister-presidente Marie Arena van de Franse gemeenschapsregering in het blad *Déjà-Vu*, waarin zij met lof spreekt over het aanbod van de Vlaamse gemeenschap in Brussel. Het is dan ook verkeerd een splitsing voor te stellen als een overwin-

ning voor de enen en een nederlaag voor de anderen, want dan houdt men geen rekening met de Brusselse Vlamingen.

Belgische model

Met de staatshervorming in dit land zijn wij met zijn allen zo'n goede halve eeuw intensief bezig, en met resultaten. Er bestaat in het buitenland wel degelijk belangstelling voor dit 'Belgische Model'. De hervorming in landen als Ierland en Zuid-Afrika werd mee geïnspireerd door onze hervorming, die bovendien vreedzaam - want zonder geweld - verliep, en verder zal verlopen. De hervorming sloeg tot nu telkens de richting van de splitsing in, van de uiteenrafeling, de vergroting van

de autonomie van de deelstaten. Daar is niets verkeerd mee. Maar bij een dossier als de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde lopen zoveel belangen over de grenzen heen, dat een splitsing gepaard moet gaan met grensoverschrijdende vormen van (opgelegde) samenwerking. Dit geldt overigens ook voor een dossier zoals DHL. Vlaanderen mag geen Chinese muur optrekken rond Brussel. Wij zijn Israël niet, en de francofonen geen Palestijnen.

De groep Vlaamse burgemeesters uit Halle-Vilvoorde heeft resultaten geboekt. Het klassieke antwoord van Franstalige politici op deze eis bestond tot voor kort uit dit ene, Nederlandse woord: 'Onbespreekbaar'. Inmiddels is het Nederlands bij de Franstalige politici er met sprongen op vooruit gegaan en is ook gebleken dat zij een gesprek over Brussel-Halle-Vilvoorde niet zonder meer afwijzen. Er zal dus onderhandeld moeten worden, na te hebben nagedacht. En waarom zou een dergelijke onderhandeling niet worden gevoerd van gemeenschap tot gemeenschap? De deelstaten kunnen het initiatief nemen: een Studiecentrum van de deelstaten, omdat in deze staat het politieke overwicht geleidelijk van het federale niveau kantelt naar dat van de deelstaten. Daar weet men ook best wat nog moet worden gesplitst, en wat dichter bij elkaar moet worden gebracht.

Guido Fonteyn

Pas de mur de Chine autour de Bruxelles

Dans ce pays, cela fait un bon demi-siècle que l'on s'affaire activement à la réforme de l'Etat. Jusqu'à présent, la réforme allait chaque fois dans la direction d'une scission et d'un accroissement de l'autonomie des entités fédérées. Mais dans un dossier comme la circonscription électorale Brussel-Halle-Vilvoorde, tant d'intérêts dépassent les frontières qu'une scission doit s'accompagner de formes de collaboration transfrontalières. Il en va d'ailleurs de même pour un dossier comme DHL. La Flandre ne peut ériger un mur de Chine autour de Bruxelles. Nous ne sommes pas Israël et les francophones ne sont pas des Palestiniens.

inhoud

november 2004 nr. 10

Creative ondernemingen in de rand (1) 4

In het jongste Vlaamse regeerakkoord staat ondernemen en het scheppen van werkgelegenheid centraal. Expertise, creativiteit en passie moeten het ondernemen van nieuwe zuurstof voorzien. RandKrant laat u de komende maanden kennismaken met een aantal creatieve ondernemingen in onze regio. We beginnen met twee vrouwelijke goudsmeden uit Grimbergen die door de jaren heen een stevige reputatie opbouwden.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

De expansie van DHL 8

Het onwezenlijke dilemma tussen meer jobs of meer overlast

Als de brandweer machteloos is, springt het GRIMP-team bij 9

FiguranDten 10

Actrice en schrijfster Alice Toen uit Dilbeek vierde afgelopen zomer haar tachtigste verjaardag. Bij het grote publiek is ze vooral bekend door haar rollen in de televisiesoap Familie en de politiereeks Witse. Ondanks haar gevorderde leeftijd denkt ze er niet aan te stoppen met werken. 'Als ik 100 ben, kan ik nog altijd met de rolstoel naar Tenerife!'

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Werkgroep Verder helpt nabestaanden na zelfdoding 12

De politiehervorming in de rand gewikt en gewogen (3) 22

Absolute voorrang voor verkeersveiligheid

Het nieuw ruimtelijk structuurplan voor Vlaams-Brabant (1) 26

Na bijna 10 jaar werk is het ruimtelijk structuurplan voor Vlaams-Brabant eindelijk af. Het plan bevat de grote krachtlijnen hoe we de komende decennia met de beschikbare ruimte in Vlaams-Brabant zullen omgaan.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

en ook nog Van Asse tot Zaventem 6 Zonder omwegen 24

Van huizen en tuinen 25 RestaurantDt 28 Gemengde gevoelens 32

Floris' kijk op de leuke kant van de rand

1 Creatieve ondernemingen in de rand

De aandacht voor het ondernemen en voor de kleine en middelgrote onderneming in het bijzonder is de jongste tijd enorm toegenomen. Het is een prioriteit van de Vlaamse, federale en Europese overheid. In het jongste Vlaamse regeerakkoord staat ondernemen en het scheppen van werkgelegenheid meer dan ooit centraal. Kennis, met de daarbij horende training en opleiding, wordt de belangrijkste grondstof van Vlaanderen genoemd. Expertise, creativiteit en passie moeten het ondernemen van nieuwe zuurstof voorzien. RandKrant start vanaf dit novembernummer met een nieuwe reeks waarin we u laten kennismaken met creatieve ondernemingen in de rand.

Fantasie in goud gevat

Krista (39) en Greta (35) Vandeveld, twee jonge goudsmeden, hebben door de jaren heen in Grimbergen een bloeiende zaak uitgebouwd. Onlangs vestigden ze zich in een fraai gerenoveerd pand waarin ze veel investeerden. Het Cederhuis biedt veel licht en ruimte ten behoeve van hun ambachtelijke bedrijvigheid. Het is als het ware de parel op de kroon van de juwelierszaak. Toen ze in hun vak stapten - ongeveer 16 jaar geleden - waren vrouwelijke goudsmeden op de vingers van een hand te tellen. Dankzij hun doorzettingsvermogen slaagden de twee zussen erin een stevige reputatie op te bouwen in de regio.

‘De naam Cederhuis verwijst naar de majestueuze ceder die bij het huis staat en het onder zijn bescherming lijkt te nemen’, verduidelijken Krista en Greta Vandeveld. Wat verderop in hun tuin staan drie robuuste stenen uit Bretagne die de verankering van de onderneming op de nieuwe locatie symboliseren. ‘In vergelijking met onze vroegere ‘konijnenpijp’ in het centrum van Grimbergen biedt dit pand de ademruimte die ons beroep vereist.’ Vanwaar die drang om iets met parels en juwelen te doen? ‘We amuseerden ons als kind al met het maken van leuke dingen. Op een camping aan de kust ontwierpen we met schelpen eigen juweeltjes die we in een kraampje aan de toeristen probeerden te verkopen. Dat was onze eerste boetiek’, zeggen ze schertsend. Ook tijdens hun humaniora maakten de zusjes Vandeveld met materiaal uit de banketbakkerij van hun ouders siervoorwerpen die ze voor een habbekrats aan medeleerlingen verkochten. ‘Mama noemde me als kind het meisje met het boeske en het bicske omdat ik altijd aan het tekenen en het schetsen was’, vertelt Krista.

Erin gevlogen

Krista zag er als oudste van de drie zussen Vandeveld vreselijk tegenop om alleen in Antwerpen school te lopen en er de stiel van goudsmid te leren. ‘Dankzij de contacten van mijn ouders kon ik als leermeisje terecht bij een Brusselse goudsmid. Waarschijnlijk ben ik een van de eerste meisjes geweest die met een leercontract het beroep van goudsmid leerde.’ Een paar jaar later stapte Greta in de voetsporen van haar zus. ‘In de humaniora volgde ik wiskunde en wetenschappen. Het toenmalige PMS raadde me ten stelligste af mijn studies op te geven, maar ik wou net als mijn zus iets creatiefs met mijn handen doen.’ Ook na het aflopen van hun leercontract bleven ze in dienst van de Brusselse goudsmid. ‘Toen we beslisten om in Grimbergen met een eigen juwelierszaak te beginnen, hebben we de markt niet vooraf verkend, laat staan dat er een uitgekend businessplan

Krista (l) en Greta Vandeveld

op tafel lag. We zijn er gewoon ingevlogen’, bekennen ze. Pas later volgde Greta een patroonsopleiding en specialiseerde Krista zich via bijscholingen.

Schattenjacht

‘De kriebel om met een eigen zaak te beginnen, hebben we allicht van onze ouders die in hartje Brussel een banketbakkerij, een snackbar en een restaurant hebben uitgebaat. Als kind stonden we permanent tussen de klanten. Aanvankelijk schrikte het ons af een zelfstandig beroep uit te oefenen want we wilden niet zoals onze ouders van ’s ochtends vroeg tot ’s avonds laat in de zaak te staan. Nu vinden we het een luxe om als zelfstandige ons ding te kunnen doen. Het boeiende in het beroep van goudsmid is dat je iets sierlijks kunt maken. Wat in je fantasie leeft, kun je wezenlijk vorm geven. Daarbij komt de uitdaging om de confrontatie aan te gaan met verschillende materialen. Gaandeweg groeide de gevoeligheid voor de kwaliteit van het eindproduct. Een mooi juweel straalt positief af op diegene die het draagt.

Bij het ontwerpen van een juweel moet je intuïtief aanvoelen wat bij een persoon past. Er ontstaat een soort van interactie tussen het juweel en de klant.'

Als goudsmid halen ze de grootste voldoening uit een nieuwe creatie. Ontwerpen is voor Krista, meer nog dan voor Greta, een soort van verslaving. 's Zondags en vaak ook 's avonds vind ik meestal de nodige rust om mij te concentreren op nieuwe ontwerpen. Vakantiebestemmingen kies ik meestal in functie van mijn beroep. Op vakantie aan de Bretoense kust ben ik bijvoorbeeld intensief met stenen bezig. Daarin herken ik figuren die me inspireren voor mijn ontwerpen. Tijdens reizen doe ik veel ideeën op. Op de grote beurzen in Basel, München, Barcelona en Madrid gaan we dan weer op schattenjacht. Tussen de kilo's parels ontdek je plots die ene parel die je uiterst geschikt lijkt voor een nieuw juweel. Op dat moment heb je al een duidelijk beeld van hoe dat er uit zal zien.'

Goed beheer

De twee zussen vormen de spil van de juwelierszaak en tussen beiden klikt het wonderwel. 'We zijn samen opgegroeid, we zijn in de leer geweest bij dezelfde goudsmid en hebben het volste voltrouwen in elkaar.

Creativiteit en gedrevenheid zijn onontbeerlijk om een eigen bedrijf op poten te zetten, maar vormen geen

garantie om de zaak te doen slagen', benadrukken Krista en Greta. 'Er is ook kapitaal nodig en een goed financieel beheer. Als je veel geld investeert zoals nu bij de aankoop

van dit huis dat we grondig hebben gerenoveerd, heb je mensen nodig die je op financieel vlak coachen en die je wijzen op de mogelijkheden die zo'n onderneming biedt. Bovendien kunnen dergelijke mensen lobbyen bij financiële instellingen en de banken ervan overtuigen dat je onderneming solide is en vooral nieuwe perspectieven biedt. Een goede en betrouwbare coach is dus niet te onderschatten.' Het Cederhuis verschaft momenteel werk aan vier mensen: de goudsmiden Krista en Greta en daarnaast nog twee andere goudsmiden die ook voltijds in dienst zijn van de vennootschap.

Fiets naast Jaguar

Krista en Greta zijn uiterst opgetogen over hun erg toegewijd personeel. 'Inge heeft hier met een leercontract de job van goudsmid geleerd. Een paar jaar geleden hebben we goudsmid François in dienst genomen die met zijn komst de mannelijke en vrouwelijke energie in de zaak in balans bracht. Als vijftiger straalt hij een ongelooflijke rust en stabiliteit uit. We kunnen honderd procent op hem rekenen.' Het andere mannelijke element in de zaak is Geert, de partner van Krista die zelfstandig informaticus-boekhouder is en ongeveer halftijds voor Het Cederhuis werkt. Daarnaast doen de goudsmiden nog een beroep op verschillende freelance medewerkers, onder meer om edelstenen te zetten en voor de gravure. 'Er komt dus ontzettend veel bij kijken voor een juweel bij de klant geraakt', verduidelijken Krista

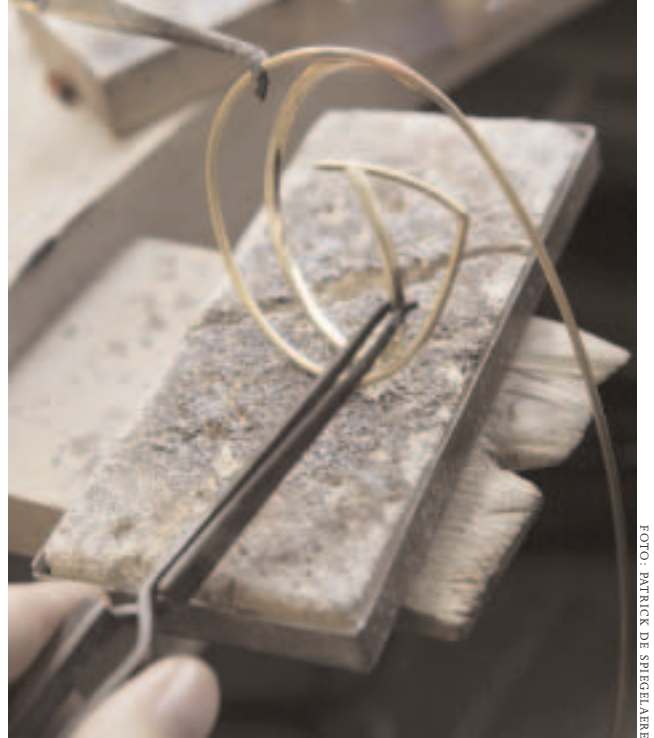

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAREN

en Greta: Je hebt de aankoop van de materialen, het ontwerpen en uitwerken van het design, het zetten van de stenen, het polijsten, het etaleren en last but not least de verkoop.'

Het directe contact met de klant schenkt de goudsmiden naast het ontwerpen de grootste voldoening. 'Ons cliënteel is heel verscheiden, gaande van de succesvolle zakenman

of vrouw tot de non-conformistische klanten die met laarzen de winkel binnenstappen. De fiets staat hier bij wijze van spreken naast de Jaguar! Niet onbelangrijk is dat ook onze vrienden vaak nieuwe klanten introduceren. Je vindt bij ons zowel gewone ooringetjes vanaf 7 euro als het exclusief op maat gemaakte juweel. Voor de keuze van een sieraad is

het belangrijk dat je de smaak, de stijl en de persoonlijkheid van je klant kent. Bij ons is het bijvoorbeeld niet uitzonderlijk dat een koppel er twee uur over doet om te beslissen welke trouwringen ze nu echt graag willen hebben. Ons motto luidt dan ook dat kwaliteit primeert en dat tijd geen geld kost.'

Gerard Hautekeur

Krista en Greta Vandeveldde stellen van 19 tot 28 november hun nieuwste ontwerpen en collecties tentoon in Het Cederhuis, Brusselsesteenweg 152, 1850 Grimbergen, tel. 02-270 82 02.

Fantasy mounted in gold

In the latest Flemish government agreement, enterprise and the cultivation of employment stand centrally more than ever. Knowledge, along with the associated training and education will be named as the most important raw materials for Flanders. Expertise, creativity and passion must provide new lifeblood to enterprise. In a new series RandKrant introduces you to creative enterprises in the periphery. The first on the list is the traditional jewellery' business belonging to Krista (39) and Greta (35) Vandeveldde from Grimbergen. When they took to their trade some 16 years ago female goldsmiths could be counted on the fingers of one hand. Thanks to their persistence the two sisters succeeded in building up a strong reputation in the region. 'Creativity and enthusiasm are indispensable when setting up your own company but do not guarantee the success of the business', Krista and Greta emphasise.

DILBEEK

Nieuwe zitjes voor Westrand

Het Dilbeeks gemeentebeestuur heeft het licht op groen gezet voor de vernieuwing van de zetels in het theater van Cultureel Centrum Westrand. Wie tijdens het theaterseizoen van 2005-2006 naar een voorstelling gaat kijken, zal dat kunnen doen in gloednieuwe zitjes. 'De bedoeling is om de zetels te in-

stalleren tijdens de zomerstop van 2005', vertelt Julien Decoster, programmadirecteur van CC Westrand. 'De huidige zitjes worden al 31 jaar gebruikt en zijn iets minder oud dan Westrand zelf. Tijdens de allereerste voorstelling in 1973 zaten de bezoekers namelijk op kussentjes op de trappen.' De kosten voor de

aankoop en plaatsing van de nieuwe zetels wordt geraamd op 250.000 euro. Westrand denkt er ook aan om het aantal zitjes te verhogen. 'De zaal telt nu 491 plaatsen. We willen nagaan of er nog een tiental bij kunnen, zodat we uitkomen bij meer dan 500 zetels.

De uitbreiding mag eventueel niet ten koste gaan van het comfort', aldus Julien Decoster. **TD**

BEERSEL/HALLE

Drie landschapswandelingen

Het Regionaal Landschap Zenne Zuun en Zoniën heeft een wandelkaart met drie nieuwe landschapswandelingen gemaakt. 'We hebben een wandeling in Beersel gekozen, eentje in Halle en eentje die loopt langs de grens van beide gemeenten', legt Stijn Vandenbroucke, projectmedewerker bij Regionaal Landschap Zenne Zuun en Zoniën uit. 'We willen wandelaars via deze wandelingen kennis laten maken met de diversiteit aan landschappen in Halle en Beersel. Je ziet er verstedelijkte landschappen, maar ook pastorale zichten met boomgaarden.' De drie landschapswandelingen staan met elkaar in verbinding. 'Op de wandelkaart zijn

handige afstandsmeters ingebouwd waarmee je perfect een wandeling kunt uitstippelen die je zover brengt als je zelf wilt', zegt Stijn Vandenbroucke.

De kaart met drie landschapswandelingen van Regionaal Landschap Zenne Zuun en Zoniën kost 2 euro en kan via telefoon of internet besteld worden: 02-452 60 45, www.rlzzz.be, info@rlzzz.be.

TD

MACHELEN

Heemkundige kring Machala

Een vijftiental Machelaren met een passie voor de plaatselijke geschiedenis heeft een nieuwe heemkundige kring opgericht. De kring kreeg de naam Machala en geeft twee keer per jaar een gelijknamig tijdschrift uit. 'Ik speelde als geboren en getogen Machelaar al lange tijd met de idee om mensen bij mekaar te brengen die mijn interesse voor al wat met Machelen te maken heeft, delen,' vertelt Luc De Wilder, voorzitter van Machala. 'We vergaderen ongeveer één keer per maand en we organi-

Het oud sanatorium Joseph Lemaire in Tombeek bij Overijse staat al jaren te verkommeren. Het sanatorium was nochtans ooit een uniek voorbeeld van architectuur uit het interbellum in België en kreeg in 1994 het statuut van beschermd gebouw. 'Enige tijd geleden wilde men een asielcentrum maken van het oude sanatorium maar die plannen gingen niet door. Het gebouw is nu eigendom van een Brusselse vastgoedmakelaar, die er niet veel aandacht aan schenkt. De ruiten zijn ingeslagen, de muren zijn volgeklad met

graffiti en het interieur is beschadigd of gestolen', vertelt Karel Robijns, diensthoofd van Monumenten en Landschappen Vlaams-Brabant. De dienst heeft naar eigen zeggen te weinig personeel om de nodige stappen te zetten in dit dossier. 'Er moeten klachten neergelegd worden bij het parket maar er is niemand die tijd heeft om een stevig dossier op te maken. De zaak valt onder de bevoegdheid van het Brussels parket, waar men ook met een personeelstekort kampt. Voor hen is het sanatorium dus geen prioriteit. Na al die jaren van verkommering zal er veel geld nodig zijn om het sanatorium weer zijn unieke waarde te geven. We kunnen alleen maar hopen dat het gebouw zo snel mogelijk een nieuwe functie krijgt', aldus Karel Robijns.

TD

tijdschrift 'Machala', vol verhalen over de Machelse geschiedenis en folklore.'

Wie lid wil worden van Machala kan contact opnemen met Luc De Wilder op het telefoonnummer 02-253 24 06. De website van Machala vindt u op www.instantweb.be/free/heemkundemachelen.

FOTO: RLZZZ

FOTO: KRIS MOUTCHARS

Luc De Wilder

seren geregeld uitstappen. In december verschijnt het tweede nummer van ons

Streekmuseum druiventeelt

De vier druivengemeenten Overijse, Hoeilaart, Huldenberg en Tervuren willen samen een streekmuseum van de druivenstreek oprichten. 'De druivenserres vormen een belangrijk stuk van de geschiedenis van de druivengemeenten. Omdat die serres stilaan aan het verdwijnen zijn, willen

we een streekmuseum opzetten zodat dat deel van onze geschiedenis niet verloren gaat', zegt burgemeester Dirk Brankaer van Overijse. Als locatie hebben de gemeenten hun oog laten vallen op het voormalig provinciaal druivencentrum Solheide, dat Overijse in 2002 kocht. Binnenkort

komt er een haalbaarheidsstudie waaruit onder meer moet blijken hoeveel het streekmuseum zal kosten en of er voldoende interesse is bij het publiek. **TD**

HOEILAART

Nero in brons

De gemeente Hoeilaart heeft het Nero-standbeeld aan het voormalige tramstation (het huidige Nero-café) in de Biesmanslaan vervangen door een bronzen exemplaar. Het beeld, dat al 10 jaar op deze plaats staat, was oorspronkelijk van polyester. Het nieuwe beeld werd gemaakt door Luc Cauwenberghs en heeft de gemeente 15.000 euro gekost. Nero heeft een bijzondere band met Hoeilaart sinds zijn geestelijke vader, tekenaar Marc Sleen hem onderdak bezorgde in het tramstation. In Hoeilaart zijn dan ook allerlei organisaties en activiteiten naar Nero genoemd. Zo is er een Nero-harmonie en komt er binnenkort ook een Nero-mountainbikeroute. 'Door het in brons te gieten weerstaat het standbeeld de tand des tijds en behoort

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Nero definitief tot ons cultureel patrimonium', aldus burgemeester Vic Laureys. In de Hoeilaartse deelgemeente Groenendaal lijkt er intussen eindelijk schot te komen in een nieuwe bestemming voor het NMBS-station dat in 1994 als monument werd geklasseerd. Nadat het in februari 1992 door brand werd geteisterd, is het beschadigde middengedeelte van dit station nog steeds niet hersteld. De NMBS heeft na lang aandringen van de gemeente Hoeilaart een oproep gericht tot kandidaat uitbaters die in dit pand een horecazaak willen openen. Negen kandidaten zijn op de oproep ingegaan en de NMBS wacht nu hun concrete voorstellen af teneinde hieruit een keuze te kunnen maken.

LV

CICHOREI WORTELEN MET EEN 'BAARD'

Witloof in plakken ham gerold en overgoten met een kaassaus ... Louis-Paul Boon kreeg er het water van in de mond als hij het in Eten op zijn Vlaams heeft over 'het witte goud van Brabant'.

De geschiedenis van het witloof is amper 150 jaar oud. De mensen rond Brussel leefden toen uitsluitend van landbouw, vooral van groentekweek. Naast de klassieke groenten als aardappelen, allerlei soorten kolen en knolgewassen, werden er ook veel cichoreiwortelen geteeld die dienden als grondstof voor koffiesurrogaat. Bij overproductie bewaarde men de wortelen in de kelder, overdekt met een dun laagje aarde. Het gebeurde vaak dat de 'bitterwortelen' dan begonnen uit te lopen. Tijdens de revolutiedagen in september 1830 vluchtte Jan Brammers, een boer uit Schaarbeek, weg uit zijn huis. Toen hij later terugkeerde, ontdekte hij witte scheuten op de wortelen, bosjes jonge bladeren die men in de volksmond 'kapucienenbaard' noemde.

Volgens de volkse overlevering zou hij zo op het idee zijn gekomen om witloof te kweken. Een aantal deskundigen hecht evenwel geen geloof aan deze anecdoten. Vast staat wel dat teeltoverste Brezier van de

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

'Jardin botanique' in Brussel in de jaren 1850-1851 in de Rijksplantentuin waar hij witloof kweekte in de donkere kelders van de plantentuin, erin slaagde een vaste, witte kropvorming te verkrijgen. Bij toeval ontdekte hij dat bepaalde factoren zoals duisternis, warmte, vochtigheid en het behouden van de bladerkrop onontbeerlijk waren voor het voortbrengen van witloof.

De eerste kroppen werden in 1867 op de Brusselse markt te koop aangeboden en in de Parijse hallen in 1883. Na WO I probeerden de boeren o.a. in Sint-Stevens-Woluwe de productie van het witloof te 'forceren'. Zij gebruikten daarvoor paardenmest uit de legerkazernes van Etterbeek omdat die een natuurlijke wamte afgaf. In de loop van de volgende decennia stapte men over op een warmwaterbuizensysteem.

Het Heemmuseum in Sint-Stevens-Woluwe, Kleine Kerkstraat 13 dat in 1980 als Witloof- en Streekmuseum zijn deuren voor het publiek opende (toegankelijk elke werkdag van 8.00 tot 16.00, tel. 02-720 18 56) en het nieuwe Witloofmuseum, Leuvensesteenweg 22 in Kampenhout (tel. 016-22 33 80) maken de bezoekers wegwijs in de geschiedenis van het witte goud.

Jaak Ockeley

MACHELEN-DIEGEM

Vrijwilliger bij het Rode Kruis

De plaatselijke Rode Kruisafdeling Machelen-Diegem is op zoek naar vrijwilligers om haar hulpdienst uit te breiden. In Machelen staat momenteel een ploeg van een 20-tal vrijwilligers klaar om mensen in nood te helpen. Zij staan niet alleen paraat bij rampen of ernstige ongevallen, maar zijn ook preventief aanwezig op allerlei manifestaties zoals sportwedstrijden en festivals, hoofdzakelijk in

Vlaams-Brabant. Ook zijn hulpdienstmedewerkers actief in de ziekenwagendiensten '105' van het Rode Kruis die het ziekenvervoer verzorgen. Elke helpende hand is meer dan welkom. Als je interesse hebt, of vrijblijvend even wil kennismaken, aarzel dan niet om contact op te nemen. Meer info: Rode Kruis-afdeling Machelen-Diegem, Jill Van Eecke, 0476-28 53 91, jve@vaneecke.be.

Het onwezenlijke dilemma tussen meer jobs of meer overlast

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Tijdens de onderhandelingen over de mogelijke uitbreiding van DHL op Zaventem is andermaal gebleken dat de controversie tussen enerzijds de belangen van het koerierbedrijf en de mensen die er werken en anderzijds de door de nachtelijke activiteiten bedreigde gezondheid van de omwonenden van de luchthaven zo goed als onoplosbaar is. Dit dilemma tussen tewerkstelling en gezondheid komt ook bovendien in twee studies die in opdracht van het Vlaams-Brabantse provinciebestuur werden gemaakt over de gevolgen van de expansie van DHL.

In zijn oorspronkelijk groeiplan Pegasus, waarmee DHL in de loop van 2003 Zaventem en een twintigtal andere luchthavens in Europa afdweilde, was tegen 2007 sprake van een groei tot 34.000 nachtvluchten per jaar, nodig voor de uitbouw van een Europese superhub. Nadat de federale regering kort voor de zomer had laten weten dat daar in Zaventem geen sprake van kon zijn, kwam DHL op de proppen met het zogenaamde Foxtrot-plan. Zaventem zou daarin geen superhub worden, maar kunnen groeien tot een subhub of regionaal knooppunt. In dit scenario zouden tegen 2012 circa 22.000 nachtvluchten nodig zijn en de tewerkstelling zou groeien met 1.400 werknemers. DHL beslist pas

deze maand of het opteert voor een enkele centrale hub of voor een systeem van subhubs en waar deze gevestigd zullen worden. Zoals bekend zijn hiervoor ook het Duitse Leipzig en het Franse Vetry in de running.

Foxtrot-scenario

Het was rond het Foxtrot-scenario dat premier Verhofstadt in het weekend van 18 en 19 september l.l. de forcing wilde voeren. De milieuvergunning die momenteel van kracht is, beperkt het aantal nachtelijke vliegbewegingen op Zaventem tot 25.000 per jaar. In de praktijk wordt er nu 's nachts zo'n 21.000 keer gevlogen. Dat aantal zou stijgen tot 30.000, waarvan 28.000 commerciële vluchten (22.000 voor DHL) en 2.000 militaire en humanitaire vluchten. Maar de totale geluidsoverlast zou ondanks deze toename toch verminderen omdat DHL zich volgens Verhofstadt geëngageerd zou hebben om zijn vloot te moderniseren en geluidsarmer te maken. Na dagen gebakkelei tussen het Brusselse en het Vlaamse gewest over de verdeling van de extra vluchten, ontstond eind september plots opschudding toen bleek dat DHL niet 4 maar 16 keer per nacht wilde vliegen met de lawaaierige MD11 waarmee intercontinentale vluchten worden uitgevoerd. Volgens de regering ging dit in tegen de eerder gemaakte afspraken, wat DHL dan weer formeel ontkende. Op 21 september stuurde de federale regering een brief naar DHL met de vraag het aantal MD11-vluchten te beperken tot 4. Op het ogenblik dat wij dit schrijven heeft DHL hierop nog niet geantwoord. Diverse ministers hebben al laten verstaan dat er geen sprake kan zijn van verder onderhandelen als DHL niet op die vraag ingaat. Als Zaventem niet kan groeien tot een regionaal knooppunt blijft er alleen de optie van een toegangspoort voor de Benelux. In dat geval zal het aantal DHL-jobs op de luchthaven na 2007 wellicht verminderen van 3.000 tot 1.200 en het aantal nachtvluchten van 13.500 tot 4000.

Zware tol

In twee recente studies die werden uitgevoerd in opdracht van het provinciebestuur, werd nagegaan wat de gevolgen zijn voor de tewerkstelling en de gezondheid als DHL zijn optimale groeiplan Pegasus dat tot 34.000 nachtvluchten voorziet, zou mogen realiseren. VUB-onderzoekers berekenden dat de tewerkstellingsaan groei (met inbegrip van de indirecte tewerkstelling) in dit maximale groeiscenario tegen 2012 7.602 tot 12.163 extra jobs zou opleveren en tegen 2023 12.163 tot 16.724 jobs. Gentse onderzoekers berekenden daarnaast echter dat de uitgaven voor gezondheidszorg door de toename van het aantal nachtvluchten in het maximale groeiscenario tegen 2012 met 250 miljoen euro zouden stijgen tot 400 miljoen euro. Het aantal omwonenden dat kampt met slaapstoornissen zou toenemen van 56.431 tot 153.968 en het aantal vroegtijdige overlijdens van 417 tot 1137...

Luc Vanheerentals

The unreal dilemma between more jobs or more mortalities

Quite apart from the party political and community games that were played out during the negotiations about possible expansion of DHL at Zaventem, it appeared once again that the controversy between the interests of the courier company and the people who work there on the one side and on the other the health of those living around the airport, threatened by the nightly activities, is as good as insoluble. This dilemma between employment and health also rises to the surface in two studies commissioned by the Flemish-Brabant Provincial Executive about the consequences of DHL's expansion.

Als de brandweer machteloos is, springt het GRIMP-team bij

De brandweer van Zaventem stelde onlangs haar Groep voor Reddingen en Interventies op Moeilijke Plaatsen, kortweg GRIMP-team, voor. Burgemeester Vermeiren pleit voor een eenvormige opleiding van zulke specialistenteams en meer samenwerking tussen de korpsen.

‘Het GRIMP-team is een onderdeel van het Zaventemse brandweerkorps dat zich specialiseert in interventies waar het traditionele brandweermateriaal niet voldoet of door de omstandigheden van de interventie niet kan worden ingezet’, legt Steven Persoon, 1ste sergeant bij de Zaventemse brandweer en lid van het GRIMP-team uit. ‘De Groep voor Reddingen en Interventies op Moeilijke Plaatsen rukt bijvoorbeeld uit voor een interventie waarbij het slachtoffer horizontaal naar beneden moet worden geëvacueerd en de ladderwagen te kort is. De aanpak waarbij een slachtoffer zo snel mogelijk wordt opgenomen en vervoerd naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis, ligt definitief achter ons. Het is heel belangrijk dat tijdens een interventie in de eerste plaats wordt gezorgd dat

het slachtoffer medisch gezien gestabiliseerd wordt alvorens die persoon te evacueren. Het GRIMP-team is dus geen overbodige luxe als je weet dat gebouwen steeds groter en hoger worden en bouwwerven steeds complexer.’

Hoge gebouwen

Het Zaventemse GRIMP-team werd opgericht naar aanleiding van een ongeval met een arbeider die op de luchthaven van Zaventem in een diepe put viel en vlak na zijn redding bewusteloos raakte. ‘Toen bleek dat het traditionele brandweermateriaal niet kon worden ingezet en dat er naar een andere methode moest worden gezocht om zulke interventies tot een goed einde te brengen’, vertelt Steven Persoon. ‘GRIMP is eigenlijk ontstaan in Frankrijk waar elk departement zo’n interventieteam heeft. Het gaat om een groep mensen die speciaal is opgeleid om evacuaties te doen op grote hoogte of diepte waarbij natuurlijke of structurele risico’s bestaan. Het kan bijvoorbeeld gaan om hoge rotsen of diepe kloven, maar evengoed om hoge gebouwen, en die zijn er nogal veel in de regio Zaventem. De brandweer van Zaventem staat in voor de bescherming van 3500 bedrijven, waaronder de nationale luchthaven, en 100.000 werknemers. Daarom is de aanwezigheid van het GRIMP-team bij onze brandweer een absolute noodzaak’, meent Steven Persoon.

Eenvormigheid ontbreekt

Momenteel telt het Zaventemse GRIMP-team 11 brandweermannen. De bedoeling is dat binnenkort nog een aantal anderen de opleiding gaan volgen. In Brussel en Wallonië bestaan ook al teams die opgeleid zijn volgens GRIMP. ‘In Vlaanderen is er echter geen eenvormigheid’, zegt Steven Persoon.

FOTO: PASCAL VIGNERON

Wenn die Feuerwehr machtlos ist, eilt das GRIMP-Team zu Hilfe

Die Feuerwehr von Zaventem stellte vor kurzem ihre Gruppe für Rettungen und Einsätze an problematischen Orten vor: das GRIMP-Team (Groep voor Reddingen en Interventies op Moeilijke Plaatsen). ‘Das Team besteht aus Feuerwehrleuten, die speziell für Evakuierungen in großer Höhe oder Tiefe ausgebildet sind, bei denen natürliche oder strukturelle Risiken bestehen. Mögliche Einsatzorte sind beispielsweise hohe Felsen oder tiefe Schluchten, aber auch hohe Gebäude, die in der Region Zaventem recht zahlreich sind. Die Feuerwehr von Zaventem sorgt für den Schutz von 3500 Betrieben, darunter auch der Landesflughafen, und 100.000 Arbeitnehmern. Deshalb ist es absolut notwendig, dass es bei unserer Feuerwehr ein GRIMP-Team gibt’, sagt Steven Persoon von der Feuerwehr Zaventem.

‘De brandweer van Zaventem werkt net als de civiele bescherming met GRIMP. Sommige korpsen werken met een Duits systeem, anderen kiezen voor een vorming die zich beperkt tot tussenkomsten bij industriële problemen. Op die manier kun je moeilijk samenwerken.’ Burgemeester van Zaventem Francis Vermeiren heeft het probleem aangekaart bij federaal minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael. ‘Ik ben overtuigd van de noodzaak van het GRIMP-team bij de brandweer van Zaventem. We hebben daarom al fors geïnvesteerd in de opleiding. We staan open voor samenwerking met onze collega’s uit de buurt, maar er is eenvormigheid nodig om samen te kunnen werken en eventueel een nationaal team op te zetten en een opleiding uit te werken. Ik heb de minister van Binnenlandse Zaken ingelicht over het probleem en hij heeft opdracht gegeven om de zaak te onderzoeken en te kijken hoe we tot meer eenvormigheid en tot meer coördinatie kunnen komen’, aldus burgemeester Vermeiren.

Tina Deneyer

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Actrice, schrijfster en dramaturge Alice Toen vierde afgelopen zomer in Dilbeek haar tachtigste verjaardag. Ze organiseerde een bruisend, muzikaal feest met bijna honderd genodigden en werd door haar gemeente - letterlijk - in de bloemetjes gezet. Geen haar op haar hoofd denkt eraan haar leeftijd als excuus te gebruiken om te stoppen met werken en in haar luie stoel te blijven zitten. 'Als ik om zes uur uit bed moet voor een opname, vraag ik me wel eens af waarom ik dat mezelf aandoe. Maar wat moet ik anders? Een gat in de dag slapen? Daar krijg je toch ook maar stramme spieren van?'

Vandaag kennen we Alice Toen misschien nog het best van haar rollen in *Familie* en de politiereeks *Witse*, maar ook op het witte doek komen we haar tegen (denk maar aan films zoals *Meisje of Alles moet weg*). In het verleden was ze mede-oprichtster van het Mechels Miniaturtheater (MMT), schreef ze talloze teksten, waaronder heel wat toneelstukken voor jongeren en was ze zelf niet van het podium weg te slaan. Het theater was geen evidente keuze voor een meisje dat na de tweede wereldoorlog nog maar net volwassen was. 'Acteren was een liefhebberij; je maakte er niet je beroep van', vertelt ze. Vandaar dat ze eerst handelsschool volgde en talen studeerde. 'Dankzij Luc Philips ben ik toch in het theater terechtgekomen. Hij leidde mensen op zoals ik, die overdag een gewone baan hadden, maar in hun vrije tijd graag wilden acteren. En of ik dat wilde! Op een gegeven moment heb ik zelfs mijn job opgegeven en heb ik de overstap gewaagd naar de carrière die ik het liefste wilde.' Een tijd geleden overwoog de actrice het theater definitief in te ruilen voor werk voor de camera. 'Toneelproducties vergden te veel van mijn tijd. Je moet er telkens vier volle maanden voor uittrekken - twee maanden repeteren, twee maanden voorstellingen

Actrice Alice Toen (80)

'Je bent pas oud als je geen plannen meer maakt'

geven. Bij televisie en film is dat beter gespreid. Toch sta ik begin volgend jaar weer op de planken. Ik speel een rol in *Acht vrouwen* van auteur Robert Thomas. Die kans wou ik niet laten liggen. Misschien is dat net wat me anders maakt dan anderen: ik heb nooit kunnen kiezen, wilde altijd alles doen - zowel theater en film als tv en schrijven. De afwisseling maakt het net prettig.'

Koekjes voor Albertine

Als ze dan toch één favoriet medium moet kiezen, noemt Alice Toen zonder aarzelen de film. 'Ik ben verzot op de spanning die gepaard gaat met filmopnames', verklapt de actrice. 'Er komt heel veel bij kijken en het is altijd avontuurlijk. Zo zat ik onlangs voor opnames in een kasteeltje in de Ardennen, midden in het bos. Koud dat het daar was! Op dat moment was het helemaal niet aangenaam, maar het was spannend, en zoiets blijft je bij. Ach ja, als ik binnenkort in de theaterzalen sta, zal ik ongetwijfeld weer vol zijn van het directe contact dat je daar hebt met het publiek. Het is me uiteindelijk toch om de afwisseling te doen. Ik hou het meest van personages met pit. Ik speel niet graag brave moeders of oma's met schorten aan, want daar lijk ik zelf helemaal niet op. Geef mij

maar vrouwen met karakter, zoals mijn personage Annie Rietsma uit *Witse*. Ze weet wat ze wil, verzet zich als iets haar niet bevalt, doet nooit flauw. Aan zulke rollen heb je iets.

Televisie zorgt soms ook voor grappige situaties die je niet meemaakt als je film of theater doet. Zo eet mijn personage Albertine uit *Familie* vaak koekjes. Soms geven fans me zulke koekjes cadeau. Ze maken het onderscheid tussen het personage en de actrice niet. Als iemand me op de markt aanklampt en zegt: 'Ha, Albertine! Doe jij hier ook boodschappen?', dan wil ik het nog wel eens proberen en leg ik uit dat ik Alice Toen ben en op de markt mijn groenten koop. Maar desalniettemin blijven ze me Albertine noemen, dus antwoord ik tegenwoordig vaker: 'Ja, Albertine gaat ook naar de markt, want zij moet toch eten.'

Zuipen en zwijgen!

Een aparte herinnering bewaart Alice Toen aan de opnames van *Pièces d'Identités* van regisseur Mweze Ngangura. De film vertelt het verhaal van de oude Kongolese koning Mani Kongo die in Brussel op zoek gaat naar zijn dochter. 'Het was een bijzondere ervaring om met Afrikaanse collega's samen te werken. Zij acteren en regisseren op een heel andere manier - erg boeiend om mee te maken. Eén bepaalde scène uit die film zal ik nooit vergeten. Ik speelde een cafébazin in de Marollen. Ik zat op een barkruk, met een kort rokje en een blonde pruik. De koning moest een tikje dronken het café binnenkomen en struikelen. Als figuranten wilde de regisseur per se 'des vrais Marolliens'. Geen probleem, in de buurt waar we filmde waren die bij wijze van spreken voor het opscheppen. Het waren ook mensen met schitterende koppen die ze daar verzameld hadden. Maar ... ze wilden alleen meewerken in ruil voor gratis drank. Tegen vier uur 's nachts waren ze dus allemaal poepeloere zat. Het begon

Actrice Alice Toen (80): 'On n'est vieux que lorsqu'on n'a plus de projets'

Actrice, écrivain et dramaturge, Alice Toen a soufflé cet été ses 80 bougies à Dilbeek. Elle a organisé pour l'occasion une fête musicale pétillante avec près d'une centaine d'invités et a été couverte de fleurs - littéralement - par sa commune. Aujourd'hui, nous connaissons sans doute Alice Toen le mieux à travers ses rôles dans le feuilleton *Familie* et la série policière *Witse*, mais nous la rencontrons également au cinéma (songez aux films tels que *Meisje* ou *Alles moet weg*). Par le passé, elle a été cofondatrice du Mechels Miniatuurtheater (MMT), a rédigé d'innombrables textes dont des pièces de théâtre pour les jeunes et était elle-même indéracinable de la scène. Le terme 'retraite' ne fait pas partie de son vocabulaire. 'Lorsque je dois me lever à 6 heures pour un tournage, il m'arrive quelquefois de me demander pourquoi je m'impose un tel supplice. Mais que ferais-je d'autre? La grasse matinée? Rien de tel pour s'ankyloser!'

al wat licht te worden en de kakkerlakken kropen langs alle gaten en hoeken naar buiten. Maar elke keer als de koning struikelde, schoten een paar figuranten hem te hulp: 'Mais majesté! Je vais vous aider!' De regisseur kreeg er haast een toeval van. 'Nee!', riep hij uit. 'Zitten, zwijgen en zuipen!' Uiteindelijk zat iedereen met

'Ik speel niet graag brave moeders of oma's met schorten aan, want daar lijkt ik zelf helemaal niet op'

de slappe lach. Het wilde er écht niet in. Zulke scènes drijven je tot wanhoop op het moment zelf, maar achteraf worden het kostbare herinneringen.'

Naar Tenerife in de rolstoel

Het woord 'pensioen' staat niet in het woordenboek van Alice Toen. 'Stoppen met werken? Waar is dat goed voor?', vraagt ze zich af. 'Hele dagen thuis zitten ... en wat dan? Moet ik dan beginnen schoonmaken of zo? Ik mag er niet aan denken. Daar zijn andere mensen voor die dat veel beter kunnen dan ik. Ieder zijn vak, zeg ik altijd. Mijn vak is schrijven en acteren. Dat kan ik het best, dus dat moet ik maar blijven doen. Teksten uit het hoofd leren houdt bovendien mijn geest levendig.

Ach ja, lichamelijk scheelt er nu en dan wel iets. Ik heb geregeld last van mijn knie, maar dat belet me niet de dingen te doen die ik wil. Soms denk ik wel eens: 'Kind, wordt het niet stilaan tijd dat je ermee kapt en met de oude madammen naar Tenerife gaat? Maar

ik voel me niet oud. Als ik 100 ben, kan ik nog altijd naar Tenerife. Naar het schijnt kun je daar heel gemakkelijk met de rolstoel rondrijden (lacht). Veel mensen denken: 'Nu ben ik oud, dus nu moet ik me zo of zo kleden, moet ik rustig in de sofa zitten en vooral geen gekke dingen meer doen.' Onvoorstelbaar! Ik ga naar de aquagym, kom 's nachts laat thuis, rijd overal met de auto naartoe, draag moderne kleren en maak volop plannen. Dat houdt me jong. Wie stopt met dromen en plannen maken, die is oud. Ik vernieuw mijn appartement als ik dat nodig vind en stippel reizen uit als ik zin krijg om nog eens een stapje in de wereld te zetten. Ik ben dol op reizen. Als ik niet werk, móet ik weg. Ik ben al in alle uithoeken van de wereld geweest - mijn woonkamer staat vol souvenirs: Mexico, Thailand, Indonesië, Brazilië, Zuid-Afrika, Alaska, noem maar op. Gelukkig is onze planeet groot genoeg, zodat er altijd wel plekken overblijven waar je een volgende keer naartoe kunt.

Tijdens de oorlog konden we niet weg. In die tijd ging ik vaak naar het station of de haven om de geur van de treinen en de boten op te snuiven en dan dacht ik: 'Als dat hier allemaal voorbij is, dan reis ik met trein en boot de wereld rond!' Er zijn mensen die alleen kunnen slapen in hun eigen bed, maar ik slaap het best ergens anders. Dat trekje had ik als kind al. Als we op bezoek gingen bij mijn tante, drie kilometer verderop, vroeg ik steeds of ik mocht blijven slapen. De reiskriebel heeft er altijd ingezet.'

Alles vlakbij

Alice Toen groeide op in Antwerpen, maar kwam na enkele omzwervingen

in en rond Brussel in Dilbeek terecht. 'Ik woon graag in de rand', vertelt ze. 'Op een bepaald moment woonde ik in een buurt die stilaan begon te verloederen. Het werd er minder veilig en vuil, dus wilde ik er weg. Ik trad toen geregeld op in CC Westrand in Dilbeek, een gemeente die me van meet af aan bekoorde, met zo'n mooi kasteel als gemeentehuis! Op een dag was ik hier in de buurt aan het wandelen en zag ik dit gebouw, toen nog niet meer dan een ruwbouw. De man die erin aan het werk was, vertelde me dat er al drie appartementen verhuurd waren en er dus nog eentje overbleef. 'Dat is dan voor mij', zei ik. Ik woon er nog. Als je in de rand woont, heb je natuurlijk een auto nodig. Ik ga 's avonds vaak weg en als ik terugkom rijden er geen bussen meer. Maar het is hier landelijk en toch is alles vlakbij. Perfect, dus. Mensen waarschuwen me wel eens: 'Wat als je meer last krijgt van je knie en geen auto meer kunt rijden? Wat als je de trappen in je flat niet meer op kunt?' Ik maak me niet graag zorgen over dingen die eventueel ooit kunnen gebeuren. Als het zover is, zal ik de gepaste beslissingen nemen. Dan kan ik nog altijd stoppen met werken. Of verhuizen. Of vertrekken naar Tenerife.' (lacht)

Ines Minten

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Rouwproces bij zelfmoord zit complex in elkaar

FOTO: ERIS MOUCHAERS

Nico De Fauw

De Werkgroep Verder hoort bij het project zelfmoordpreventie van de centra voor geestelijke gezondheidszorg. 'We willen een aanspreekpunt zijn voor mensen die in hun omgeving met zelfdoding zijn geconfronteerd', zegt Nico De Fauw, psycholoog en voorzitter van de werkgroep. 'Omdat die vaak nergens terecht kunnen met hun emoties krijgen ze soms zelf psychosociale problemen.'

Het rouwproces dat nabestaanden na suïcide doormaken, zit complex in elkaar. Bovenop hun verdriet krijgen ze te maken met schuldgevoelens en maakt de vraag 'waarom?' constant door hun hoofd. 'Ze denken dat ze tekort geschoten zijn', legt De Fauw uit. 'Hun vragen krijgen zelden antwoorden, omdat de enige die die kende er niet meer is. Nabestaanden zijn ook vaak kwaad - op anderen die de suïcide niet konden voorkomen, op de media die sensationele foto's en vertekende verhalen afdrukken en vooral op het slachtoffer zelf: 'Je hebt me maar mooi in de steek gelaten met de kinderen, de afbetalingen en alles!' Het gebeurt zelfs dat mensen zich na een zelfdo-

ding opgelucht voelen. 'Bij 90% van de suïcideslachtoffers is sprake van psychische problemen. Samenleven met iemand die bijvoorbeeld zwaar depressief of schizofreen is, is niet eenvoudig. Maar opluchting omdat die last van je schouders valt brengt weer extra schuldgevoelens met zich mee.' Wie het nooit heeft meegemaakt, begrijpt die emoties niet altijd. Vandaar dat nabestaanden zich snel in de steek gelaten voelen.

Taboe

Het zelfmoordcijfer bij jongeren is de afgelopen tien jaar bijna verdubbeld. In hun leeftijdscategorie is suïcide de tweede doodsoorzaak. Bij mannen en vrouwen tussen 35 en 49 is het zelfs de eerste doodsoorzaak geworden. 'Maar zelfdoding is geen populair thema. De mensen weten niet goed hoe ze ermee moeten omgaan. Het dwingt ze om stil te staan bij hun eigen dood en die van dege-

Bij mannen en vrouwen tussen 35 en 49 is zelfmoord de eerste doodsoorzaak geworden

nen van wie ze houden. Dat past niet in onze tijdgeest. Het feit dat iemand zelf een eind aan zijn leven heeft gemaakt, vergroot alleen maar het taboe', zegt Nico De Fauw. Nabestaanden stuiten vaak op stilte of onhandige, soms pijnlijke uitspraken. Sommige vrienden blijven weg, misschien gewoon omdat ze zich geen raad weten met dit soort verdriet, en dan staan de nabestaanden alleen met hun gevoelens. 'Wij luisteren naar hun verhaal en zo nodig verwijzen we hen naar instanties waar ze meer specifieke

hulp kunnen krijgen.' Veel nabestaanden van zelfmoordslachtoffers hebben baat bij gespreks- of zelfhulpgroepen. Ze vinden meer begrip bij mensen die hetzelfde hebben meegemaakt en kunnen er dingen kwijt die ze tegen anderen moeilijk of helemaal niet durven te vertellen.

Pionierswerk

Bij 'nabestaanden' denken we vanzelf aan ouders, kinderen en partners. Maar ook collega's, klasgenoten en leerkrachten kunnen diep onder de indruk zijn van een zelfdoding. Werkgroep Verder helpt scholen een draaiboek op te stellen, zodat ze voorbereid zijn als een leerling zich het leven beneemt. 'Als er vooraf iets op papier staat, gaat het vlotter om in moeilijke omstandigheden beslissingen te nemen', legt Nico De Fauw uit. 'Gaan de lessen door of niet? Wie vangt de klasgenoten op? Welke andere klassen hebben extra aandacht nodig? Indien nodig gaan we de scholen ter plaatse helpen bij de uitvoering ervan als er effectief een suïcide gebeurt. We zorgen samen met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding voor de opvang van leerlingen, maar ook van leerkrachten en directie en we proberen risicoleerlingen te detecteren. Een zelfdoding in je omgeving werkt immers drempelverlagend voor mensen die het zelf ook niet meer zien zitten.' In Vlaanderen wordt pionierswerk verricht rond hulpverlening aan nabestaanden. 'We vinden het jammer dat we niet dezelfde aandacht en middelen krijgen die - heel terecht - naar de vele verkeersslachtoffers gaan. Als wij voor elke flitspaal een hulpverlener zouden krijgen, zou dat zeker een weerslag hebben op het zelfmoordcijfer.'

Ines Minten

Op 20 november organiseert Werkgroep Verder voor de derde keer een Dag van de Nabestaanden met lezingen, workshops en praatgroepen. Inschrijven kan tot 7 november via www.werkgroepverder.be of 02-361 21 28.

VAN 4/11 TOT 4/12

RANDUIT

A G E N D A

In het voetspoor van de Tempeliers

Tijdens hun kathedraal-tournee hopen de achttien strijkers van Prima La Musica en de Nederlandse zanger Thé Lau mystieke luisterervaringen op te wekken door voorzichtig in het voetspoor te treden van de Tempeliers. Deze Middeleeuwse ridders, die een belangrijke rol speelden tijdens de kruistochten, voelden zich verwant met de wijze koning Salomon. Tussen de wereldse beschouwingen over de liefde en het hemelrijk wordt contemplatieve muziek van Arvo Pärt gespeeld. Thé Lau, die vroeger het podium deelde met Freek de Jonge en de onlangs overleden Bram Vermeulen, bericht ook over de God van Nederland, die 'de geest graag vrij laat bewegen, maar door de greep van zijn strenge hand de stoutste dromen tegenhoudt'. Hoewel hij allesbehalve religieus werd opgevoed, hun-

Thé Lau

kert Thé Lau naar een paradijselijk hiernamaals. Hoe dat er zou moeten uitzien, beschrijft hij in een surrealistisch verhaal met een erotische ondertoon. De klaviermuziek en de meewari-ge accordeonklanken van zijn vaste begeleider J.P. Bast zinspelen op het complexe karakter van zijn emoties.

Voor de finale hebben deze hedendaagse Tempeliers enkele liturgisch georkestreerde liederen in petto.

'De Tempeliers' door Thé Lau en Prima La Musica
Alseberg, kerk

Zaterdag 27 november om 20.30.

Info: 02-359 16 00 (CC de Meent),

www.applaus.be

Grimbergen, Abdijkerk

Vrijdag 28 januari om 20.15

02-263 03 43, www.ccstrombeek.be

Vlaams-Brabantse Blues in Kraainem

The T-Bones

The T-Bones uit Lubbeek trekken de vierde editie van het Kraainemse Bluesfestival op gang met een explosieve mix van bruisende klassiekers. Dit trio ontstond uit de vierkoppige groep Rubber Soul, die van naam veranderde toen de oprichter als ontwikkelingshulp naar het buitenland vertrok. Met 'Jesus left just Chicago' en 'Let it bleed' mikten deze Vlaams-Brabantse bluesfreaks op de hitparade.

Chilly Willy vertegenwoordigt de Diestse school. Covers van Sonny Boy Williams II, Howlin' Wolf en Muddy Waters klinken ruiger dan in de originele versie. Opzwevend zijn de songs uit de 'Thursday Night Blues' cd die met klaaglijke mondharmonica-wijsjes worden gekruidd.

De legendarische Brusselse formatie Burning Plague, die het festival afsluit, stond in de jaren zestig al op de affiche van Jazz Bilzen naast ronkende namen als Black Sabbath en The Kinks. Deze onvermoeibare heren zijn nog altijd goed bij stem, maar ook hun loeiende gitaren mogen er wezen.

4de Bluesfestival met The T-Bones, Chilly Willy en Burning Plague
Kraainem, GC De Lijsterbes, Lijsterbessenbomenlaan 6

Zaterdag 13 november om 20.00

02-721 28 06, www.delijsterbes.be

Geert Hautekiet

Onweerstaanbare Geert Hautekiet

Cabaretiers kunnen hun grappen en doordenkertjes elke dag actualiseren en afstemmen op het publiek. Hoewel Geert Hautekiet bedreven is in het improviseren, heeft hij voor 'Gotf' een basisschema uitgewerkt. De show ging in première op de Zomer van Antwerpen en was ook te zien op de Gentse Feesten, maar werd sindsdien voortdurend bijgeschaafd. De centrale figuur is een halve analfabeet, die een heel klein beetje is geïnspireerd op Godfried van Bouillon en die als hij zijn naam moet schrijven niet verder geraakt dan de vierde letter, alsof hij omwille van zijn wandaden is vervloekt. Geert Hautekiet wisselt voortdurend van rol. Hij test tientallen instrumenten uit, waagt zich aan onhandige danspasjes en is voortdurend in de weer met het verplaatsen van de decorstukken. Dit is Cabaret met een grote C.

'Gotf!' door Geert Hautekiet

Ternat, CC De Ploter, Kerkstraat

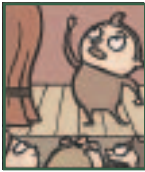
Vrijdag 12 november om 20.30

Info: 02-582 44 33, www.applaus.be

Overijse, CC Den Blank, Begijnhofplein 11

Zaterdag 4 december om 20.30

02-687 59 59, www.denblank.be

PODIUM KUNSTEN

THEATER

12, 13 EN 14 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Woyzeck door Theater Teja

● 12/11 en 13/11 om 20.30,
14/11 om 15.00

12, 13 EN 14 NOV

STERREBEEK

Zaal 'Ons Huis' 02-731 31 55
Kerkdries (Guido Merckx)

Klachten door Toneelgezelschap

De Sterre (Sterrebeek)

• ten voordele van De Eglantier in Leefdaal

● 12/11 en 13/11 om 20.00,
14/11 om 15.00

MAANDAG 15 NOV

SINT-PIETERS-WOLUWE

GC Kontakt 02-762 37 74
Orbanlaan 54

Zaterdag door vzw Fast Forward -

Theater voor Nederlands- en anderstaligen
● 15.00

DINSDAG 16 NOV

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoevestraat 67

Zaterdag door vzw Fast Forward -

Theater voor Nederlands- en anderstaligen
● 20.00

Husbands and Wives
(2/12 in Grimbergen)

WOENSDAG 17 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Gij door Goedertier

● 20.30

19, 20 EN 26 NOV

BEERSEL

CC de Meent 02-380 82 94
(Bert Demunter)

Gemeenveldstraat 34

'Liefde' door K.T. De Alsebloem

● 20.00

19, 20 EN 21 NOV

DUISBURG

Pachthof Stroykens 02-305 78 60
Merenstraat 19

'Wildebeseendromen' en

'Anne, Lies, Marie & Kitty:

Wij' door Jeugdtonel Ranonkel Vossem

● 19/11 om 19.30, 20/11 om
19.00, 21/11 om 14.30

19, 20 EN 21 NOV

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-251 94 40
Bolwerkstraat

Prosper zit in de miseir

door K.R.K. De Goubloem

● 19/11 en 20/11 om 20.00,
21/11 om 15.00

19, 20 EN 21 NOV

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

De lege cel

door Toneelkring Pokus Pats

● 19/11 en 20/11 om 20.00,
21/11 om 15.00

DONDERDAG 25 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Moeder Cent Malcontent

door Jenny Tanghe

● 14.00

VRIJDAG 26 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Holy Shit

door De Queeste

● 20.30

ZATERDAG 27 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Wat is denken?

door De Onderneming

● 20.15

DONDERDAG 2 DEC

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Husbands and Wives

door De Tijd

● 20.15

DONDERDAG 2 DEC

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6

Zaterdag

door vzw Fast Forward - Theater voor

Nederlands- en anderstaligen

● 20.00

VRIJDAG 3 DEC

ASSE-ZELLIK

CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

De Geit, of wie is Sylvia?

door Raamtheater

● 20.30

VRIJDAG 3 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Waar is thuis en hoe kom ik daar?

door Walpurgis / De Roovers

(muziektheater)

● 20.30

DANS

ZATERDAG 27 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Birdbrain

door Australian Dance Theater ADT

● 20.30

VRIJDAG 3 DEC

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Last pieces

door Champ d'action en Marc Vanrunxt

● 20.30

FAMILIEVOORSTELLING

WOENSDAG 10 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Noach door Theater De Spiegel

(première) - vanaf 8 jaar

● 20.00

ZONDAG 14 NOV

ASSE-ZELLIK

CC Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

Amaai mijn oor!

door 4Hoog - vanaf 6 jaar

● 15.00

VRIJDAG 26 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

De fijnste dagen van het jaar

door HETPALEIS / Jenny - vanaf 9 jaar

● 20.00

ZONDAG 28 NOV

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Amaai mijn oor! door 4Hoog -

vanaf 6 jaar

● 15.00

WOENSDAG 1 DEC

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14

Urkie Purkie (Sintvoorstelling)

● 15.00

WOENSDAG 1 DEC

VILVOORDE

CC Koningslo 02-255 46 90
Streekbaan 185

De Sint op de planken

door Art'Oh - vanaf 4 jaar

● 15.00

HUMOR

VRIJDAG 12 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Wij zijn niet mooi, maar we bestaan

door Manmanman

● 20.30

Antje De Boeck (10/11 in Wemmel)

VRIJDAG 12 NOV**VILVOORDE**

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Quaiss Kitir door Jummoo

● 20.30

VRIJDAG 19 NOV**SINT-GENESIUS-RODE**

GC De Boesdaalhoeve
Hoevestraat 67 02-381 14 51

Ka-Boom! door Alex Agnew

● 20.00

ZATERDAG 20 NOV**MEISE**

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Moest ik van u zijn?

door Wouter Deprez

● 20.00

MAANDAG 22 NOV**KRAAINEM**

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6

Hugo Anders door Hugo Symons

● 14.30

DONDERDAG 25 NOV**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Quaiss Kitir door Jummoo

● 20.00

ZONDAG 28 NOV**ASSE**

Oud Gasthuis 02-466 78 21
(CC Den Horinck)

Gemeenteplein 26

Moest ik van u zijn?

door Wouter Deprez

● 15.00

DONDERDAG 2 DEC**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Moest ik van u zijn?

door Wouter Deprez

● 20.30

SENIOREN**DINSDAG 23 NOV****VILVOORDE**

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Meer dan goei vrienden

door Echt Antwaarps Teater

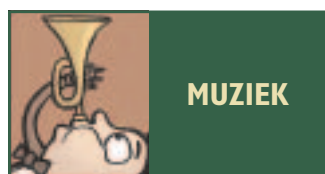
● 14.30

30 NOV, 1 EN 2 DEC**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Sinterklaasfeest

● 14.00

VRIJDAG 5 NOV**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Douce Victime door Laïs

● 20.30

VRIJDAG 5 NOV**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Yesterday's Tomorrow

door Yasmine

● 20.30

ZATERDAG 6 NOV**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Siyabonga door Olla Vogala,
aansluitend foyerconcert door **Tantra**

● 20.15

WOENSDAG 10 NOV**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Songs of innocence

door Jasper Steverlinck

● 20.15

WOENSDAG 10 NOV**VILVOORDE**

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Lamia Bedioui

● 20.30

WOENSDAG 10 NOV**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Den Boek - nieuw emotioneel
muzikaal reisverhaal door Antje De Boeck
& Rony Verbiest Trio (try-out)

● 20.00

DONDERDAG 11 NOV**SINT-GENESIUS-RODE**

Dienstencentrum De Boomgaard
02-381 14 51 (GC De Boesdaalhoeve)
Vergeet-mij-Nietjeslaan 8

Paul Severs

● 14.30 en 20.00

ZATERDAG 13 NOV**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Del Diablo door Soledad

● 20.15

ZATERDAG 13 NOV**MEISE**

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Tim Easton & Band (Singer-songwriter)

● 20.00

WOENSDAG 24 NOV**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Lapsus Animae door Eléonor

● 20.30

WOENSDAG 24 NOV**VILVOORDE**

CC Het Bolwerk 02-255 46 90
Bolwerkstraat 17

Tiharea

● 20.30

DONDERDAG 25 NOV**JEZUS-EIK/OVERIJSE**

GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1

Pieter Embrechts en de Cinématix

● 20.00

DONDERDAG 25 NOV**MEISE**

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Een mythe: dertig jaar

later door Hommage Nick Drake

● 20.30

VRIJDAG 26 NOV**TERVUREN**

Zaal Papeblok 02-769 20 92
P.Vandersandestraat 15 (GC Tervuren)

White Light / White Heat

door Bea Van Der Maat & Dr Kloot Per W

● 20.30

VRIJDAG 26 NOV**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172

Heart & Wings door Kathleen

Vandenhout & Michel Bisceglia

● 20.00

ZONDAG 28 NOV**MEISE**

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

El Dia de la Luz (Pablo

Neruda) door Viona Westra

● 19.00

ZONDAG 28 NOV**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Saltarel (aperitiefconcert)

● 11.00

VRIJDAG 3 DEC**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Urban Trad, aansluitend foyerconcert

door **Trio Trad**

● 20.15

KLASSIEKE MUZIEK

Gouden Vleugels voor jonge ensembles

Jonge en talentvolle klassieke ensembles die nog niet zijn doorgebroken bij het grote publiek, kunnen het ruggesteuntje dat Gouden Vleugels hen biedt best gebruiken. Zij krijgen met deze formule een bekend 'mentor' ensemble toegewezen waarmee ze een dubbelconcert verzorgen.

In het kader van Gouden Vleugels speelt Duo XXI eigentijdse Vlaamse kamermuziek in ongewone instrumentencombinaties en met opmerkelijke theatrale effecten. De jonge muzikanten van Duo XXI delen het podium van het Cultureel Centrum Westrand met het vermaarde BLINDMAN kwartet. Ook bij dit ensemble speelt het visuele een even belangrijke rol als het auditieve.

De blazers tokkelen, zuchten, neuriën en kreunen om de grenzen van het toonbereik van hun instrumenten te verleggen.

BLINDMAN / Duo XXI

Het Grimbergse Cultureel Centrum Strombeek programmeert het tweede Gouden Vleugels concert in de Vlaamse rand. Het Simoens pianotrio, dat amper twee jaar bestaat, krijgt het gezelschap van het Ictus ensemble dat omwille van

zijn grensverleggende stijl al meer dan een decennium hoge toppen scheert in binnen- en buitenland. An, Veerle en Katrijn Simoens gaan de confrontatie aan vanuit een innerlijke gedrevenheid.

Een gespecialiseerde commissie selecteerde deze twee ensembles naast een aantal andere. De laureaten komen in aanmerking voor de Klara Tandem Trofee die tijdens de muziekhappening van 22 januari 2005 in de Singel zal worden uitgereikt en die de uitverkoren tandem alvast een reeks radioconcerten garandeert. Tezelfdertijd worden ook de winnaars van de Debuutprijs Kamermuziek, die Jeugd en Muziek Vlaanderen uitlooft, en de KBC-Muziekprijs bekendgemaakt. In de wereld van de klassieke muziek zijn zelden zoveel partners bij een initiatief betrokken. Voor Gouden Vleugels bundelen Jeugd en Muziek Vlaanderen, de culturele centra, Muziekcentrum Vlaanderen, Klara, de Vlaamse Gemeenschap en KBC hun krachten.

BLINDMAN en Duo XXI

Dilbeek, CC Westrand, Kamerijklaan

Donderdag 24 november om 20.30

Info: 02-466 20 30, www.applaus.be

Ictus en Simoens Trio

Grimbergen, CC Strombeek, Gemeenteplein

Zaterdag 4 december om 20.15

02-263 03 43, www.ccstrombeek.be, www.goudenvleugels.be

Ludo Dosogne

ZATERDAG 4 DEC

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

Aedo (cd-voorstelling)

20.00 20.00

ZATERDAG 4 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Palo Flamenco

20.30

ZATERDAG 4 DEC

SINT-GENESIUS-RODE

Kerk Sint-Genesius-Rode

02-381 14 51 (GC De Boesdaalhoeve)

Gospelconcert door Sint-Cecilia-

koor De Hoek, Genesiuskoor Rode &

Zanggroep Lapsus

18.00

KLASSIEK

DONDERDAG 11 NOV

GRIMBERGEN

Basiliek 02-260 12 97

(Gemeentewinkel)

'Wapenstilstand', beiaardrecital

door Rien Aarssen

16.30-17.30

DONDERDAG 11 NOV

MEISE

Sint-Martinuskerk 02-272 00 27

(dienst Cultuur gemeente)

Brusselsesteenweg

Beiaardconcert

ter gelegenheid van Wapenstilstand

door Eddy Mariën

9.30

ZONDAG 14 NOV

MEISE

De Muze van Meise

02-268 61 74

Brusselsesteenweg 69

La Cause est Amer

door Ensemble Quadrivium

11.00

VRIJDAG 19 NOV

ASSE-ZELLIK

CC Den Horinck 02-466 78 21

Noorderlaan 20

Roby Lakatos

met orkest en special guest Myriam Fuks

(Klezmer)

20.30

ZATERDAG 20 NOV

BRUSSEL

Aula van Axa 02-686 05 20

Vorstlaan 25 (De Kerselaar)

Kers-concert door koperensemble

Bravoer o.l.v. van Roger Derongé

• ten voordele van de nieuwbouw van vzw

De Kerselaar, tehuis voor personen met

een handicap in Overijse

20.00

Aedo (4/12 in Beersel)

20 EN 21 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

20 jaar Tijd Uilenspiegelkoor,

m.m.v. Paul Hermesen en Michel Stas (piano)

za 20/11 om 20.00, zo 21/11

om 15.00

MAANDAG 22 NOV

GRIMBERGEN

Basiliek 02-260 12 97

(Gemeentewinkel)

'St. Cecilia', beiaardrecital door

Rien Aarssen

16.30-17.30

VRIJDAG 3 DEC

DROGENBOS

Museum Felix De Boeck

Kuikenstraat 6 02-377 57 22

Narziss und Goldmund

Pianotrio

19.30

VRIJDAG 3 DEC

GRIMBERGEN

Basiliek

02-269 41 10 (De Cuyper) of

02-263 03 43 (CC Strombeek)

Requiem J. Rutter & Stabat

Mater J.G.Rheinberger

door het Carmina koor (Meise) en het

Brussels International Youth Orchestra

20.30

ZATERDAG 4 DEC

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74

Brusselsesteenweg 69

Winterconcert door fanfare De Eendracht

20.00

NIET TE MISSEN NIET TE MISSEN NIET TE MISSEN

TONEEL

Familie, bemind of verguisd

Bloedbanden laten niemand onverschillig. Kinderen beminnen of haten hun ouders. Vaders kunnen trots zijn op hun zonen, maar zich ook aan hen ergeren. Broers steunen of bevechten elkaar. De Nederlandse theatermaker Gerardjan Rijnders vroeg aan zeven Vlaamse acteurs hoe zij met hun familie omgaan. Be-

FOTO: PHILE DEPRez

perken zij de contacten tot het minimum of wordt de band almaar sterker? Uit respect voor de betrokkenen werden de namen gewijzigd en vertelt geen enkele speler over zijn persoonlijke ervaringen. Hoewel de anekdotes op waarheid

berusten, worden ze in een nieuw verhaal gegoten. Vic De Wachter kruipt in de huid van de 'arkvader', die een verjaardagsfeestje organiseert. Omdat hij als 'grijze eminentie' tegen een stootje kan, projecteren zijn 'nakomelingen' op hem hun angsten en frustraties. De hechte band die de personages met elkaar hebben, maakt dat ze geheimen niet voor zich kunnen houden.

'Ich bin wie du' door Het Toneelhuis / Collectief / Gerardjan Rijnders
Dilbeek, CC Westrand, Kamerijklaan
Zaterdag 13 november om 20.30
 ☎ 02-466 20 30, www.applaus.be

FOLK

Hommage aan Corsica en daarbuiten

Jean-François en Alain Bernardini werden in het begin van de jaren tachtig in eigen land als staatsgevaarlijk gedoodverfd. In sommige gemeenten werd uit vrees voor politieke relletjes zelfs een concertverbod uitgevaardigd. De muzikaal begaafde, militante broers ijveren immers voor een onafhankelijk Corsica. Maar sinds ze onder hun artiestennaam I Muvrini ('de berggeitjes') de meerstemmige liederen van hun voorvaders nieuw leven inblazen en zelf ook gelijkaardige composities bedenken,

kan hun reputatie niet meer stuk. Tijdens hun megaconcerten dragen ze tegenwoordig tussen de songs geen opruiende, maar vredelievende gedichten voor, en het publiek wordt aangespoord om mee te dansen en te zingen. Na afloop van het optreden volgt steevast een ontmoetingsparty.

In een subtiele talenmix drukken ze hun verbondenheid met de natuur en de hele mensheid uit. Corsicaans wordt afgewisseld met Bretoens, Catalaans, Occitaans, Baskisch en Vlaams. Ze bedienen zich van diverse folk-instrumenten zoals de vedel, de doedelzak, de kora en de accordeon. Dat deze internationaal befaamde groep na Vorst Nationaal en Dranouter een intiem concert in de Vlaamse rand verzorgt, is zondermeer een buitenkans.

'Pulifunie' door I Muvrini
Asse, CC Den Horinck, Noorderlaan 20
Donderdag 25 november om 20.30
 ☎ 02-466 78 21, www.applaus.be

TONEEL

Heropflakkerende verliefdheid

In de relatiekomedie 'Wat van de nacht wordt verwacht' belichamen Herbert Flack en An Nelissen twee personages die voorheen verliefd waren op elkaar. Tijdens een geheime ontmoeting proberen ze uit te vissen wat er vroeger misliep. Ondanks hun beider opslorpend gezinsleven zijn ze elkaar nog niet vergeten en laat de passie weer op. Maar kunnen ze de gebroken potten tijdens een korte nacht lijmen?

Peter Perceval coacht het acteursduo. De teksten van de Amerikaanse auteur Michael Weller zijn ingrijpend bewerkt. In scherpe dialogen en niet mis te verstane oneliners worden de karakters uitgediept. Herbert Flack profileert zich als de viriele redder in nood, terwijl An Nelissen de ontredderde vrouw belichaamt die zit opgescheept met een weinig liefhebbende industrieel. Ze heeft zelfs zijn platte dialect overgenomen.

'Wat van de nacht wordt verwacht'
door An Nelissen en Herbert Flack
Asse, CC Den Horinck, Noorderlaan 20
Woensdag 10 november om 20.30
 ☎ 02-466 78 21, www.applaus.be
Wemmel, GC De Zandloper,
Kaasmarkt 75
Vrijdag 3 december om 20.00
 ☎ 02-460 73 24, www.dezandloper.be

MUZIKALE MIJMERINGEN

Melancholieke Gorki

In 'Plan B' schrijft Luc De Vos de ellende van zich af en droomt hij luidop over extravagante vriendinnetjes die hem dag in dag uit verwennen. Ook maakt hij wilde plannen voor spectaculaire theaterconcerten. Graag zou hij trompettende circusolifanten uitnodigen en met een symfonisch orkest optreden. De fanfare van Erps Kwerps staat eveneens op zijn verlanglijstje. Maar omdat hij over onvoldoende financiële middelen beschikt, moet hij het stellen met een kleiner combo. Toetsenist Luc Heyvaerts, drummer Eric Bosteels en bassist

Luk De Vos

Erik Van Biesen voelen zijn melancholische bespiegelingen perfect aan. Als de meester te sentimenteel dreigt te worden, bergen ze hun papieren zakdoekjes op en schakelen ze vlug over op stevige poprock, wat niet belet dat de De Vos opnieuw over zijn verleden begint te mijmeren. Tijdens zijn 'Plan B' tournee beperkt hij zich overigens niet tot de songs uit de gelijknamige langspeler, maar vertolkt hij ook vroegere successen met als hoogtepunt zijn ode aan Mia.

'Plan B' door Gorki
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17
Donderdag 11 november om 20.30
 ☎ 02-255 46 90, www.applaus.be

Ludo Dosogne

Themamaand over 'kunst en trauma' in CC Strombeek

De Tanzaniaanse kunstenaar Everlyn Nicodemus die al sinds 1974 in Europa ver- toeft, zinspeelt in haar oeuvre op persoonlijke beproevingen en identiteitsproblemen. In Strombeek exposeert ze vanaf 19 november een reeks opmerkelijke assemblages, die ze 'Birth Masks' noemt omdat ze verwijzen naar miskramen en ongeboren kinderen. Op een uitrolbaar linnen doek van wel veer- tig meter lang worden weerzinwekkende massaslachtingen en genocides in herinne-

De Negers

ringen gebracht. Naar aanleiding van deze tentoonstelling wordt op zaterdag 27 no- vember een internationaal congres georga- niseerd over de uitbeelding van trauma's in de beeldende kunst.

Everlyn Nicodemus (°1954) maakt gebruik van on- gewone materialen. Zo overspant ze schildersdoek bijvoorbeeld met rasters van ijzerdraad. Daartussen klemt ze een masker of een babykleedje dat netjes wordt opengespreid. Toen een pijnlijke gebeurtenis in de jaren tachtig haar gevoelsleven verstoorde en ze door ondraaglijke nachtmerries werd gekweld, probeerde ze via de kunst haar verdriet te boven te komen. Tijdens deze depressieve periode, die drie jaar duurde, realiseerde ze meer dan tachtig werken. Ook de 'collectieve trauma's' die voortvloeien uit etnische zuiveringen en oorlogen, houden haar bezig. Steeds is ze op zoek naar nieuwe artistieke uitdrukkingmiddelen. 'Wie een trauma heeft opgelopen, kan daar in het begin heel moeilijk over praten', licht ze toe. 'De betrokkene censureert zichzelf, of hij doet een be- roep op literaire technieken zodat hij via omwegen toch kan verwoorden wat in feite onverwoordbaar is. Mijn beeldspraak berust niet op één of andere theorie, maar wortelt in de trauma's zelf.'

Dat de artistieke benadering van traumatische ge- beurtenissen grondig verschilt van de journalistieke aanpak zal op het colloquium worden aangetoond. De televisiebeelden van het recente gijzelingsdrama in een school in Rusland en van de aanslagen op de

Twin Towers in New York blijven diep in het gehe- gen gegrift omwille van hun realistisch, spectaculair en wreedaardig karakter. Beeldende kunstenaars gaan meestal omzichtiger tewerk en beperken zich zelden tot het registreren van de werkelijkheid. Maar in hoeverre kunnen en willen ze de traumati- sche gruwel in beelden omzetten? De twee wereld- oorlogen en het uitdijend, internationaal terrorisme hebben het imago van de postmoderne maatschap- pij ongetwijfeld gewijzigd. De diaspora, de migratie- bewegingen en de vervlechting van verschillende

Everlyn Nicodemus

culturen veroorzaken een spanningsveld. Gastspre- kers op het symposium zijn Antoon Van den Bra- embussche (VUB), Thierry De Duve, Ernst van Alphen en de Londense kunstcriticus Jean Fischer. Cineast Claude Lanzmann, die tien jaar geleden de spraakmakende film 'Shoah' uitbracht, gaat na in hoeverre traumatische taferelen de verbeelding verminken.

Op dinsdag 23 november wordt eveneens in het kader van 'kunst en trauma' door het gefusioneer- de theatergezelschap De Verrukking/De Nieuw Amsterdam 'De Negers' van Jean Genet gespeeld. De niet-blanke cast steekt de draak met de voor- oordelen die zwarten en blanken over elkaar heb- ben. Op dinsdag 30 november wordt om 19.30 u en 21.00 de aangrijpende film 'Jeruzalem-Holoceen I' van Bart Baele, Yves Degryse en Caroline Rochlitz geprogrammeerd. Het publiek volgt het doen en laten van Palestijnen en Joden in de ontworichte metropool op drie complementaire schermen.

Ludo Dosogne

Expo 'Kunst & trauma' Everlyn Nicodemus Van 19 november tot 19 december, doorlopend Symposium 'De grenzen van representatie. Over trauma en beeldende kunst.' Zaterdag 27 november (Deelname 20 euro, lunch inbegrepen, studenten 15 euro)

Grimbergen, CC Strombeek, Gemeenteplein 02-263 03 43, www.ccstrombeek.be

JAZZ

WOENSDAG 10 NOV

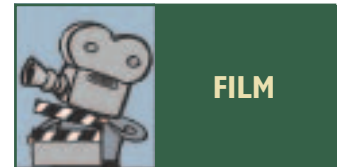
BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

Aka Moon

20.30

ZONDAG 7 NOV

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

Aaltra

20.00

ZONDAG 7 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Garfield

(Nederlandstalige versie)

15.00

DINSDAG 9 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

The Bourne Supremacy

20.30

DINSDAG 9 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Mon Oncle

15.00

DINSDAG 9 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

5 x 2

20.30

WOENSDAG 10 NOV

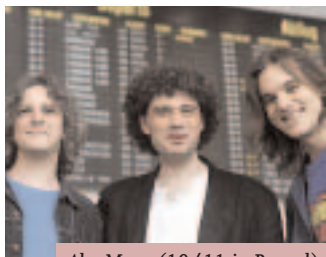
OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Collateral

20.30

Aka Moon (10/11 in Beersel)

VRIJDAG 12 NOV**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Kill Bill (deel 1 + 2)

● 17.00 en 20.30

ZONDAG 14 NOV**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Spring, Summer, Fall, Winter... and Spring

● 20.00

DINSDAG 16 NOV**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

The Terminal

● 20.30

DINSDAG 16 NOV**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

De Kus (avant-première)

● 20.30

WOENSDAG 17 NOV**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

The Motorcycle Diaries

● 20.30

WOENSDAG 17 NOV**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172

The Village

● 20.00

ZONDAG 21 NOV**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

The Terminal

● 20.00

ZONDAG 21 NOV**TERVUREN**

Studio Filmtheaters 02-769 20 92
Hoorzeelstraat 63 (GC Tervuren)

Filmontbijt:**Het levende bos**

3D animatiefilm vanaf 6 jaar

● 10.00 ontbijt, 10.30 film

DINSDAG 23 NOV**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Collateral

● 20.30

DINSDAG 23 NOV**LINKEBEEK**

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14

Pirates of the Caribbean

• organisatie: JeuLink

● 20.00

WOENSDAG 24 NOV**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Promised Land

● 20.30

WOENSDAG 24 NOV**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

A Shark Tale

● 20.30

VRIJDAG 26 NOV**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Steve & Sky

● 20.00

ZONDAG 28 NOV**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Collateral

● 20.00

DINSDAG 30 NOV**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

The Motorcycle Diaries

● 20.30

JACQUES DUJARDIN EXPERIMENTEERT MET VERGANKELIJKHEID

Plakjes vlees en gras achter serreglas

De Tervuurse kunstenaar Jacques Dujardin doet zijn naam alle eer aan. Hij experimenteert met zaadjes en gras. Sinds enkele jaren komen daar ook flinterdunne schijfjes rundvlees bij. Die ordent hij tot abstracte of figuratieve composities. Ingekaderd achter gerecycleerd serreglas krijgen ze een symbolische waarde.

'Groeiprocessen en genetische manipulaties hebben me altijd geïntrigeerd', licht Dujardin toe. 'Tien jaar geleden schilderde ik al grote panelen die zinspeelden op ontkiemende levensvormen. Toen in Duisburg een oude druiven serre werd afgebroken, kon ik het afgedankte glas een nieuwe artistieke bestemming geven. Net als Floris Jaspers beschilder ik het in felle kleuren volgens technieken die zelden worden toegepast. Ik kwam plots op het idee om echte zaadjes in verf en lijm te verwerken. Ook als ze tussen twee serreglazen worden aangebracht, behouden die hun kiemkracht zodat er groene vormen ontstaan. De tijd doet altijd zijn werk. De natuur evolueert en verandert volgens een vast schema dat we kunnen berekenen. Zo kan ik min of meer voorspellen hoe een vegetatief werk er na twee of drie weken zal uitzien.

Na het groeiproces volgt onvermijdelijk het afstervingsproces. Groen wordt geel en bruin. Als ik tentoontstel kan ik het gewenste resultaat maar bereiken door ervoor te zorgen dat de gebruikte zaden op het juiste moment ontkiemen.' Sinds kort 'kloont' Jacques Dujardin ook menselijke figuren. 'De lichamen van mijn personages zijn echter doorzichtiger dan de klonen in het laboratorium. Als achtergrond gebruik ik de beurspagina's uit kranten, waardoor je de beursnoteringen heel vaag door sommige doorzichtige figuren ziet schemeren. Om maar te zeggen dat wie in de maatschappij wil meedraaien materialistische beslommingen heeft.' Onlangs vervaardigde hij een serie met uitsluitend ronde vleesschijfjes. 'In de supermarkt kiezen we de charcuterie die er het mooist uitziet. Ze moet zelfs netjes gesneden zijn. We zijn geobsedeerd door gemanipuleerde vormen. Ook in een bloemenzaak doen ronde planten het beter dan grillige!'

Om het vlees meer koloriet te geven, worden er foto's, aquarellen of gedichten aan toegevoegd. Dat alles wordt geklemd tussen het serreglas en Japans zijdepapier. Omdat de vleesschijfjes die lichtjes met conserverende formol zijn behandeld, langzaam opdrogen, lijken ze na verloop van tijd op perkament.

Jacques Dujardin bewijst dat ook vergankelijkheid mooi kan zijn.

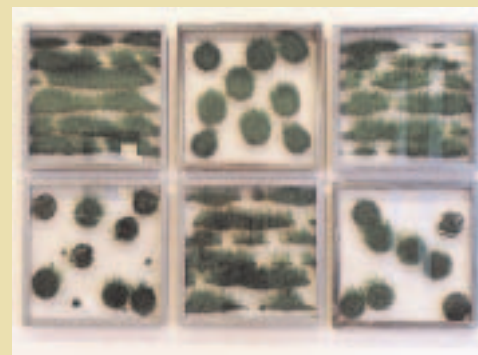
Ludo Dosogne

Jacques Dujardin

Tervuren, Art Gallery Charlotte Van Lorreinen, Nieuwstraat 16
Tot 6 december. Vernissage op vrijdag 5 november.

Vrijdag, zaterdag en zondag van 14.00 tot 19.00

📞 02-306 35 73, charlotte.vanlorreinen@pandora.be

TENTOONSTELLINGEN

VAN 12 TOT 28 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-569 52 60
Kamerijklaan

Dilbeek in de bloemen: kunst voor het goede doel, verloting van aantal werken t.v.v. het Astmafonds

• organisatie: Kunstkring Eikoon

● doorlopend

TOT 17 NOV

TERVUREN

Bibliotheek 02-767 61 07
P. Vandersandestraat 15

Zoveel Brabanders, zoveel verhalen

● doorlopend

VAN 18 NOV TOT 10 DEC

ALSEMBERG

Bibliotheek 02-359 16 26
Brusselsesteenweg 77c

Zoveel Brabanders, zoveel verhalen

25/11 om 20.00 lezing door Prof. Dr. R. van Uytten over 'de Brabantse adel in de 15de eeuw'

● doorlopend

19, 20 EN 21 NOV

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14

Daniëlle Willems

● vernissage op 19/11 van

20.00 tot 22.00, 20/11 en 21/11

van 14.00 tot 18.00

19, 20 EN 21 NOV

ZAVENTEM

Gemeentehuis
Diegemstraat 37

Jaarlijkse tentoonstelling Van Dijckkring Zaventem

● 19/11 van 20.00 tot 23.00,

20/11 en 21/11 van 14.00 tot 19.00

VAN 27 NOV TOT 3 DEC

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

Artotheek: huur een van de tentoongestelde werken

● za van 9.00 tot 12.00 en van

14.00 tot 18.00, zo van 13.00

tot 18.00, weekdays van 9.00

tot 12.00 en van 13.00 tot 17.00

TOT 30 NOV

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172

Kam Kiest voor Kunst:

Jacqueline Rybarczyk (olieverf)

● doorlopend

3, 4 EN 5 DEC

VOSSEM

Gemeentelijke Zaal
02-767 81 61 (Robert Aricx)

Dorpstraat 38

26ste tentoonstelling van neerhofdieren

● 3/12 van 20.00 tot 22.00,

4/12 van 10.00 tot 21.00, 5/12

van 10.00 tot 18.00

3, 4 EN 5 DEC

ZAVENTEM

Gemeentehuis www.klik-klak.be
Diegemstraat 37

Foto Expo van foto- en diacub Klik Klak

● 3/12 van 21.00 tot 23.00,

4/12 van 15.00 tot 20.00, 5/12

van 14.00 tot 20.00

TOT 6 DEC

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Fototentoonstelling

'Intimate' door Dieter Verbeeck

● doorlopend

TOT 19 DEC

DROGENBOS

Museum Felix De Boeck
Kuikenstraat 6 02-377 57 22

Thomas Defays 'Water

Forms', wisselotentoonstelling in de reeks 'Ontmoetingen met Felix'

● van di tot vrij van 13.00 tot

17.00, za en zo van 14.00 tot

17.00, geleide bezoeken na reservatie

TOT 22 DEC

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6

Expo artistiek project

'Steenwegen', fototentoonstelling en videomontage

● doorlopend

VOOR DRACHTEN & CURSUSSEN

6, 13 EN 20 NOV

GRIMBERGEN

Volkssterrenwacht MIRA
Abdijstraat 22 02-269 12 80

Lezingencyclus over de tijd

● 15.00

MAANDAG 8 NOV

WEMMEL

GC De Zandloper 02-555 08 32
(KBG-verbond Brussel)

Kaasmarkt 75

Gouverneur De Witte over Vlaams-Brabant

● 14.00

DINSDAG 9 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

'De Dode-Zeerollen: een bom onder de bijbel?'

door Prof. Dr. Luc Dequeker

• organisatie: Katholiek Protestants

Forum i.s.m. het Davidsfonds

● 20.00

Gelauwerd openluchtmuseum voor Bruegel

Sinds eind augustus worden in Dilbeek een aantal reproducties van schilderijen van Pieter Bruegel de Oude permanent tentoongesteld in het unieke openluchtmuseum 'Bruegel in het Pajottenland'. Dit museum, gelegen langs het Bruegelwandelpad, is er gekomen op initiatief van de vzw Dilbeeks Erfgoed met de steun van allerlei sponsors zoals het Bruegelproject en de Bouwkroniek.

'In totaal zijn er 12 kleurvast en weerbestendige panelen te bewonderen, waarvan er 4 in de onmiddellijke omgeving van het stemmige Sint-Anna kerkje werden opgesteld', vertelt Machteld de Schryver van vzw Culturama. 'De meeste panelen stellen bekende werken voor van

Bruegel de Oude die aan buitenlandse musea toebehoren. Met werken als 'Parabel der blinden', 'De boerenbruiloft', 'De graanoogst', 'De ekster op de galg', 'Winterlandschap met de terugkeer van de jagers' en 'De nestenrover' krijgt de wandelaar, toerist of kunstliefhebber een goede indruk van Bruegels veelzijdigheid en genialiteit.'

Pieter Bruegel 'De boerenbruiloft'

Amper een week na de inhuldiging van het openluchtmuseum mocht de vzw Dilbeeks Erfgoed een prijs van het Contactforum voor Erfgoedverenigingen (VCM) en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Afdeling Monumenten en Landschappen in ontvangst nemen. Het VCM motiveerde dat de vrijwilligersvereniging vzw Erfgoed Dilbeek met het openluchtmuseum een origineel erfgoedproject heeft gerealiseerd.

Ter gelegenheid van de opening van het openluchtmuseum verspreid de vzw Culturama een DVD met vier bekroonde kunstdocumentaires waarin onder meer wordt ingegaan op het genie Bruegel als ziener en schilder van alle tijden. De DVD kost 15 euro (verzendingskosten 2,50 euro) en wordt na storting van 17,50 euro op het rekeningnummer 068-2157923-88 van de vzw Culturama of na inlevering van een stortingsbewijs opgestuurd. Meer info vindt u bij vzw Culturama: tel. 02-569 27 74, fax 02-569 31 44 of e-mail culturama@pandora.be Een gratis wandelfoldertje en een handige kleurenbrochure (prijs: 2,5 euro) met informatie over Bruegel en uitleg bij de 12 reproducties zijn ook verkrijgbaar bij de Gemeentelijke Cultuurdienst, Gemeenteplein 1 in Groot-Bijgaarden, tel. 02-467 60 10, fax 02-467 60 26 of e-mail cultuur@dilbeek.be

VRIJDAG 12 NOV**VILVOORDE**

Zaal Star 02-555 08 32

(KBG-verbond Brussel)

N. De Brauwerestraat 21

'De vrouwen van Laken'

door Mark De Bie

● **14.00**, op 23/11 eveneens in St. Katahrina-Lombeek en op 25/11 in Halle

MAANDAG 15 NOV**GRIMBERGEN**

Abdij (Ostzaal)

'De toekomst van het katholiek onderwijs in Vlaanderen'

door Marleen Van

Hecke, directeur-generaal van het V.S.K.O.

● **20.00****DINSDAG 16 NOV****DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

'Als leren pijn doet ...!?'

door Pol Ghesquière, Prof. Dr. aan het

Centrum Orthopedagogiek K.U.Leuven

● **14.00****DONDERDAG 18 NOV****TERVUREN**

Zaal Papeblok 02-767 87 78

(KWB Tervuren)

P.Vandersandestraat 15

Infoavond over het Boeddhisme● **20.00****VRIJDAG 19 NOV****SINT-PIETERS-LEEUV**

GCC Coloma 02-377 23 91

(Brigitte Vandamme)

J. Depauwstraat 25

'Basisprincipes voor het aanleggen van borders'

door tuinarchitect Eric De Waele

• organisatie: Vlaamse Vaste Planten Vereniging

● **20.00****DINSDAG 23 NOV****SINT-GENESIUS-RODE**

GC De Boesdaalhoeve 02-380 49 39

(VTB-VAB Sint-Genesius-Rode)

Hoestraat 67

'De Azoren, Vlaamse Eilanden', multivisiemontage door Jean-

Pierre en Mieke Demarsin-Opsommer

● **20.00****VRIJDAG 26 NOV****GRIMBERGEN**

Volkssterrenwacht MIRA

Abdijstraat 22 02-269 12 80

Astroclub met Frank

Deboosere: '2005: wat mogen we op sterrenkundig vlak verwachten?'

● **19.30** stipt**CURSUSSEN****DINSDAG 16 NOV****HOEILAART**

Felix Sohiecentrum 02-657 35 77

Gemeenteplein 1 (Christiane Guns)

Start cursus 'Van stoom-**machine tot computer - De Industriële Revolutie veranderde onze samen-****leving'** door prof. Roland Baetens

• organisatie: Universiteit Vrije Tijd

● **14.00 - 16.00****VRIJDAG 26 NOV****GRIMBERGEN**

Athena Brabant - Centrum voor

Creatieve Kunstambachten

02-460 44 92

Humbeeksesteenweg 184

Workshop 'Vilten'● **10.00****ZATERDAG 4 DEC****JEZUS-EIK/OVERIJSE**

GC De Bosuil 02-657 31 79

Witherendreef 1

Start cursus 'Salsa New**York-style'** (10 lessen)● beginners van **18.00** tot **19.30**,gevorderden van **19.30** tot **21.00****WANDELINGEN****DONDERDAG 4, 18, 25****NOV EN 2 DEC****Wandelingen** van Natuurgroep-

ering Zoniënwoud v.z.w. in Watermaal-

Bosvoorde, Tervuren en Hoeilaart

02-251 53 75 (Fernand Humbeek)

● Samenkomst om **13.30** aan

Busmuseum 'Jan van Ruusbroec',

Duboislaan 6 in Hoeilaart

ZONDAG 7 NOV**LINKEBEEK****Landschapswandeling**, vertrek

om 14.00 aan de Sint-Sebastiaanskerk (7 km)

02-377 52 10 (Pierre Kestemont)

• organisatie: Natuurgidsen Zuidwest-Brabant

ZONDAG 7 NOV**DILBEEK****Wandelen op de Thabor-****berg**, vertrek om 9.00 aan de parking

Michielsheem (1 km)

02-569 27 28

• organisatie: Natuurpunt Dilbeek

WOENSDAG 10 NOV**OVERIJSE****Dijlelandse streekwande-****ling**, vertrek om 14.00 aan de Sint-

Martinuskerk (8 km)

016-31 18 61

• organisatie: Toerisme Dijleland

ZONDAG 14 NOV**RELEGEM****Drie Dorpenwandeling**, ver-

trek om 14.00 aan de Sint-Jan-de-

Doperkerk (9 km)

02-460 09 32 (René Luybaert)

• organisatie: Vakantiegenoegens Asse

ZONDAG 14 NOV**SINT-PIETERS-LEEUV****Wandelen in de Zuun- en****Zennevallei**, vertrek van 8.00 tot

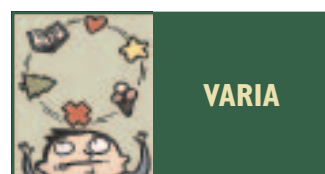
15.00 aan zaal 'Zonnig Leven', J.Vander-

straetenstraat 200, Zuun (4, 7, 12, 16,

20 of 25 km)

02-305 40 75 (Georges Desmeth)

• organisatie: Wandelclub Sint-Pieters-Leeuv

VARIA**ZATERDAG 13 NOV****DILBEEK**

CC Westrand 02-520 77 30 (Sacha)

of <http://sacha.scw.be>

Kamerijklaan

Kookavond voor lesbiennes, homo's en bi's

• organisatie: Sacha

● **18.00****ZATERDAG 20 NOV****VILVOORDE**

CC Faubourg 02-251 80 16

Perksestraat 133

Wereldfeest Vilvoorde**2004:** workshops, familievoorstelling,

restaurant, Café Tropical met salsaband

• organisatie: Vilvoordse Raad voor Inter-

nationale Solidariteit (VRIS)

● **13.30-24.00****27 EN 28 NOV****GRIMBERGEN**

Athena Brabant - Centrum voor

Creatieve Kunstambachten

02-460 44 92

Humbeeksesteenweg 184

Kerstmarkt**COLOFON**

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 december 2004 tot 4 januari 2005 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 2 november a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar 02-767 57 86 of e-mailen naar randkrant@derand.be.

U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres:

Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse, met de vermelding RandUit Agenda.

Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE Petra Goovaerts.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn

van de hand van Floris De Smedt.

VORMGEVING Mega.L.Una, Brussel

DRUK A. De Cuyper-Robberecht, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Henry Coenjaarts, Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

3 Absolute voorrang voor verkeersveiligheid

Sinds de politiehervorming staat verkeer bovenaan het prioriteitenlijstje in de zonale veiligheidsplannen van de 15 politiezones in de rand. Afhankelijk van de verkeerssituatie in de politiezone worden eigen klemtonen gelegd op bijvoorbeeld snelheid, parkeeroverlast, dronkenschap achter het stuur, of het negeren van verkeerslichten. In de politiezones Vima (Vilvoorde-Machelen) en Beersel moeten vooral snelheidsduivels op hun tellen passen.

'In ons land vallen 1500 verkeersdoden per jaar, maar wie maakt daar nog om?', zegt Frits Coenen, de korpschef van de politiezone in Vilvoorde. 'Het is hoogstens nog een klein artikeltje waard in de krant. Bij de bevolking is een soort gewenning opgetreden; men vindt het heel gewoon dat er zoveel verkeersslachtoffers vallen. Moorden of andere geweldsdelicten worden daarentegen wél breed in de pers uitgesmeerd. Bij politiemensen liggen de zaken anders. Wij worden met onze neus op het leed gedrukt dat het gevolg is van verkeersongelukken en daar wen je nooit aan. Er is behoefte aan een krachtadig beleid om die zware tol aan verkeersslachtoffers drastisch te verminderen.'

Gespecialiseerde verkeersdienst

Sinds de politiehervorming kan er over het hele gebied van Vilvoorde en Machelen op een gestructureerde, uniforme manier aan verkeersveiligheid worden gewerkt. Frits Coenen: 'We hebben een gespecialiseerde verkeersdienst kunnen uitbouwen. In de zone zijn nu negen mensen exclusief met verkeersveiligheid bezig. Ze brengen bijvoorbeeld zwarte punten in kaart en geven advies aan de gemeenten. Daarnaast voeren ze ook controles uit.

Een goed verkeersbeleid steunt op een aantal peilers. Een ervan is een goede verkeersinfrastructuur. Door de aanleg van rotondes op gevaarlijke kruispunten voorkom je bijvoorbeeld zware ongevallen. Hetzelfde geldt voor de zogeheten conflictvrije regeling bij kruispunten die in Nederland al jaren wordt toegepast. Met dit systeem kunnen chauffeurs veilig links afdraaien omdat de tegenliggers voor een rood licht moeten wachten. Het duurt dan wel langer om een kruispunt over te steken, maar het verkeer verloopt veel veiliger. Dergelijke ingrepen kosten echter veel geld en kunnen daarom niet van de ene op de andere dag worden gerealiseerd.'

De kordate aanpak van snelheidsduivels is op korte termijn wel gemakkelijk te verwezenlijken. Het krachtadig betugelen van de snelheid vertaalt zich bovendien ogenblikkelijk in minder menselijk leed. Op dit punt kunnen Frits Coenen en zijn team alvast mooie resultaten voorleggen. Het aantal letselongevallen in de zone daalde van 129 (eerste semester 2002) naar 87 (eerste semester 2004).

Frits Coenen

Frits Coenen: 'We voeren elke dag controles uit over het hele grondgebied, ook in zone-30 straten. De effecten hiervan zijn duidelijk merkbaar. De mensen rijden trager! De flitspalen bewijzen ook hun nut. Sinds 2002 staan er 21 in Machelen en Vilvoorde en er komen er binnenkort in Vilvoorde op 2 kruispunten nog bij.'

Nog meer flitspalen

Hoe efficiënt flitspalen wel zijn, blijkt bijvoorbeeld ook in de politiezone Dilbeek waar op de moordende Ninoofsesteenweg de snelheid streng wordt gecontroleerd. Verkeersofficier Jean Coekaerts: 'Sinds 2002 staan er in Dilbeek op 5 locaties flitspalen. Na twee jaar is het aantal ongevallen er met de helft verminderd. Nadien stagneerde het effect wel wat.' 'Niet iedereen in de rand stond te trappelen om op zijn grondgebied flitspalen te installeren', zegt Jules Bergmans van het CSD, de Coördinatie en Steundienst van de federale politie. 'Sommige burgemeesters stelden zich aanvankelijk heel terughoudend op. Nu iedereen inziet dat door het plaatsen van flitspalen het aantal ongevallen drastisch vermindert, verdwijnt die weerstand.'

In de rand komen er in de toekomst nog flink wat flitspalen bij, op de Schaarbeeklei en de Hendrik I Lei in Vilvoorde, bijvoorbeeld. Op basis van de ongevallencijfers moeten er ook flitspalen bijkomen op de Leuvensesteenweg in Zaventem, de Brusselsesteenweg en de Waversesteenweg in Overijse, de Edingensesteenweg in Ternat en de Bergensesteenweg in Halle.'

Heeft de politiehervorming een gunstig invloed op de verkeersveiligheid in de rand? Jules Bergmans: 'Sinds de hervorming zijn alle politiezones in de rand nadrukkelijk met verkeersbeleid bezig. In alle lokale veiligheidsplannen is verkeer prioriteit nummer één of twee. Ook in het nationaal veiligheidsplan is verkeersveiligheid een voornaam aandachtspunt. Het beoogt tegen 2005 het aantal ongevallen én slachtoffers met een derde te verminderen. Alles

wijst erop dat de 15 politiezones in de rand dat streefdoel zullen halen. Minder zeker is of die dalende trend bestendig kan worden. Misschien zijn daarvoor nog veel meer flitspalen nodig, moeten er meer zone-30 straten komen en moeten nog veel meer kruispunten veiliger worden gemaakt.'

Geen pardon voor wanbetalers

Het voeren van een streng verkeersbeleid heeft een nog gunstiger effect als dat gebeurt in nauwe samenwerking met de politierechtbank. Substituut-Procureur des Konings Johan Van Laethem van het politieparket in Vilvoorde heeft niet alleen voeling met wat er bij de politiemensen op het terrein gebeurt, hij speelt ook bijzonder kort op de bal; wanbetalers van verkeersboetes weten dat ze hun straf niet kunnen ontlopen. Omwille van zijn goede samenwerking met de politiediensten in de rand wordt Van Laethem in vele zones op handen gedragen. Groot was dan ook de ontsteltenis toen hij eind september, begin oktober plots naar de hoofdstad werd overgeplaatst.

Anders dan in alle andere politiezones in Vlaanderen krijgen de wanbetalers in Vilvoorde geen politiemensen over

'Moorden of andere geweldsdelicten worden breed uitgesmeerd in de pers, maar niemand die nog maakt om de 1500 verkeersdoden die jaarlijks vallen'

de vloer met schriftelijke bevelschriften van het parket om hen aan te sporen alsnog hun boete te betalen. Wie niet tijdig over de brug komt, wordt na één waarschuwing van het parket meteen rechtstreeks voor de politierechtbank gedaagd. Eigenlijk is dat maar logisch, de politie is immers geen incassobureau! Natuurlijk moet de politierechtbank dit wel aankunnen, want ze haalt zich hiermee veel meer werk op de hals.

Een gewaarschuwd mens ...

Ook in de politiekezone Beersel staat verkeer bovenaan het prioriteitenlijstje in het zonaal veiligheidsplan, met snelheid als centraal aandachtspunt. 'Door de politiehervorming kreeg onze politiekezone er negen operationele mensen bij', zegt korpschef Jozef Koeks. 'Sinds 2003 heeft ons korps een gespecialiseerde verkeersdienst. Die is nodig, want veilig verkeer is in onze zone naast het voorkomen van diefstallen de grootste bekommernis en dat blijft ook zo in de komende jaren. In het zonale veiligheidsplan voor 2005-2008 ligt de klemtoon onder meer op de aanpak van overdreven snelheid door middel van preventieve informatie via het gemeentelijk informatieblad en onze website, het plaatsen van snelheidsinformatieborden en het inzetten van een snelheidsradar. Daarnaast willen we werken aan een veilige schoolomgeving. Op een paar uitzonderingen na is er nu al rond alle scholen een zone-30 ingevoerd.' Ook omdat de verkeersregelgeving almaar complexer wordt, heeft de verkeersdienst speciaal opgeleide medewerkers nodig. 'Het is bijvoorbeeld niet zo gemakkelijk om onmiddellijk ter plekke boetes voor zware verkeersovertredingen

te innen', bevestigt coördinator verkeer, hoofdinspecteur Geert Bartholomé. 'Vroeger leerde elke politiemans dat in zijn opleiding, maar nu moeten politiemensen met richtlijnen in de hand de categorie waarin de overtreiding valt exact inschatten.'

Op welke manier beteugelt zijn politiekezone vandaag overdreven snelheid? Geert Bartholomé: 'We staan heus niet achter elk hoekje en houden geen jacht op mensen. Als we nieuwe maatregelen invoeren, informeren en sensibiliseren we de bevolking telkens vooraf.'

Die aanpak rendeert klaarblijkelijk. Geert Bartholomé: 'In het centrum van Dworp zijn we er in vergelijking met de nulmeting in 2003 in geslaagd de snelheid met 40 procent naar beneden te halen. Hiervoor hebben we echt niet massaal moeten verbaliseren. We hebben gewoon de auto met de snelheidsmeter geregeld goed zichtbaar opgesteld. Dat werkt zonder één pv uit te schrijven! De mensen zijn gewaarschuwd en aanvaarden nadien veel gemakkelijker als we repressief optreden.'

De plaatselijke bevolking weet inmiddels dat rijden met een zware voet nare gevolgen kan hebben. Van de mensen die op overdreven snelheid worden betrapt, komt 80 tot 85 procent niet uit Beersel.'

Het strakke verkeersbeleid kost de politiezones wel handenvol geld aan personeel, opleidingen en materiaal. Jozef Koeks: 'Vroeger konden de zones hiervoor naar eigen goeddunken de toelagen uit het verkeersboetefonds gebruiken. Dat boetefonds is echter afgeschaft en vervangen door 'verkeersconvenanten'. Elke zone krijgt weliswaar nog altijd een toelage van de federale overheid, maar ze moet bewijzen dat met dit geld acties in welbepaalde domeinen van de verkeersveiligheid worden gefinancierd. Hierdoor worden zones die in het verleden veel hebben geïnvesteerd in materiaal voor de verbetering van de verkeersveiligheid, financieel gestraft. Ook voor de lonen van medewerkers die zich specifiek met verkeerstaken bezighouden, is er in het nieuwe systeem niets voorzien.'

Marleen Teugels

FOTO: FILIP CLAESSENS

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Helemaal vooraan in deze kanjer (720 bladzijden) leer ik dat de in ons collectief geheugen opgeslagen informatie inzake 'Brabant' niet klopt. Wij dachten dat in dit min of meer te omschrijven gebiedsdeel na Caesar en zijn Romeinen de Barbaren kwamen, en nadien Clovis met zijn Franken, en Karel de Grote, enzovoort, enzovoort, om uiteindelijk te belanden bij de opdeling van Brabant in een hoofdstedelijk gewest en twee provincies. Wij leerden en meenden dat dit allemaal deel uitmaakt van één doorlopende stroom, die wij de vooruitgang noemen. Maar de geschiedenis leert ons nu dat de tijd tussen opeenvolgende periodes blanke vlekken vertoont, en dat de wildernis het van de vooruitgang kan winnen. Dit is een nieuw gegeven, zeker voor Brabant. De Romeinen zijn na een paar eeuwen gewoon vertrokken, hun 'villae' werden boerderijen, maar ook die werden vanaf het einde van de tweede eeuw verlaten. De Franken zouden zich pas vanaf het midden van de vierde eeuw in Toxandria hebben gevestigd, want wat later Brabant zou heten, werd vroeger Toxandria genoemd. De natuur nam op grandioze wijze het land in bezit dat de Romeinen hadden geciviliseerd en creëerde het Silva Carbonaria, waar wij vandaag tot ons groot genoegen kunnen wandelen omdat de Romeinen het hier niet meer zagen zitten. En ook Brussel krijgt een les in bescheidenheid: 'De reiziger, die in de dagen van Karel de Grote het Silva Carbonaria, het Kolenwoud, doorkruiste, kan niet vermoed hebben dat zich daar 1200 jaar later een van de hoofdsteden van het nieuwe Europa zou bevinden: Brussel'. Zo opent F. Thews, een van de auteurs, zijn hoofdstuk over de voorgeschiedenis van Brabant. In den beginne was er dus niets. Deze 'Geschiedenis van Brabant' is de

Een Groot Boek: Harbalarifa

'En wat kwam er voor de Romeinse bewoning in de plaats? Vermoedelijk veel bomen: verondersteld moet worden dat grote wouden als het Kolenwoud, het Waverwoud en andere grotendeels in deze periode tot stand zijn gekomen.' Ik lees deze hallucinante zin in een Groot Boek dat bescheiden 'Geschiedenis van Brabant' heet (), waarbij van de inhoud gewoon de titel werd gemaakt. Ik schrijf Groot Boek met hoofdletters want deze geschiedenis verdient dit.*

waardige opvolger van het standaardwerk van J.B. David uit 1855, en het zal wel geen toeval zijn dat beide werken dezelfde titel dragen. David was de laatste in een rij van Brabantse geschiedschrijvers, een rij die werd geopend door een anonieme monnik van Affligem. Na David ging de aandacht naar een meer 'nationale' geschiedschrijving, met voor België het werk van H. Pirrenne als hoogtepunt (hoewel Hendrik Conscience eerder een romantische leidraad had geschreven van de geschiedenis van het prille België). Dit betekent ook dat de geschiedschrijving vaak ten dienste van een nieuwe gedachte of structuur staat, waarbij in het verleden - op een vaak moeizame wijze - naar argumenten wordt gezocht om aan te tonen dat de nieuwe structuur (neem nu België) wortelt in een zo ver mogelijk verleden en in potentie

altijd al zou hebben bestaan. Niets is minder waar.

En niets is eeuwig, zo ook Brabant niet. Het eens zo glorieus hertogdom omvatte in zijn grote periode (tot 1531) een gebied dat reikte van de Schelde in het westen tot de Rijn in het oosten, en van een lijn boven de heirbaan Bavai-Tongeren-Keulen in het zuiden tot Oss en Nijmegen in het noorden. In detail wordt in dit boek niet alleen meegedeeld hoe de heren leefden en hoe zij onderling vochten, maar ook hoe de gewone Brabander leefde en zwoegde, zich in steden vestigde, harbalarifa zong (al weet niemand wat dit betekent), of van venen en zandgrond de vruchtbare bodem maakte zoals wij die vandaag kennen. Men leze dit boek, dit is niet samen te vatten.

Na de val van het hertogdom begon de verbrokkeling, en daar zijn wij nog altijd mee bezig. Noord-Brabant werd Nederland, en meer en meer Holland, en meer naar onder op de kaart ontstonden Antwerpen en Brabant. Brabant viel dan weer in drie brokken uiteen: Vlaams-Brabant, Waals-Brabant en het hoofdstedelijk gewest Brussel. Die drie brokken ruziën nu over DHL en het lawaai van vracht- en andere vliegtuigen en gunnen elkaar de (nacht-) rust niet. Het zal dan ook wel geen toeval zijn dat diverse medewerkers bij de voorstelling van dit boek ons toevertrouwden dat deze inspanning niet voor herhaling vatbaar zal zijn, niet in het minst omdat de enige puur Franstalige partner (Waals-Brabant) met dit overwegend Vlaamse verleden de grootste moeite heeft en zich definitief naar Wallonië heeft gekeerd.

Guido Fonteyn

(*) *Geschiedenis van Brabant*. Diverse auteurs. Waanders, Zwolle. Davidsfonds, Leuven. Stichting De Brabantse Stad.

van huizen en tuinen

FOTO: S. FILIP-CLAESSENS

Zieke kastanjes

Sinds enkele jaren worden de wilde kastanjes uit het geslacht *Aesculus* in heel Europa geteisterd door twee hardnekkige plagen: de bladvlekziekte (*Guignardia aesculi*) en een mineermot (*Cameraria ohridella*).

Guignardia is een schimmelziekte die zich uit in roodbruine vlekken met gele rand. De schimmel zet zich gemakkelijk vast op kleine wondjes die na een hagelbui of felle wind ontstaan op het tere, pas ontloken kastanjeblad. Deze vlekken worden geleidelijk groter waardoor het blad helemaal bruin wordt en verschrompelt.

De ergste belager is echter *Cameraria*, een mineermot die in 1985 voor het eerst werd waargenomen in Macedonië en zich van daaruit geleidelijk aan heeft verspreid over oostelijk en zuidelijk Europa. Eind van de jaren negentig werd ze in België gesignaleerd en sindsdien heeft ze zich ook bij ons massaal verspreid. Vermoed wordt dat dit te maken heeft met de hogere wintertemperaturen.

De eerste generatie vlinders verschijnt van eind april tot eind mei. Het vrouwtje legt haar eitjes op het blad. Een vrouwtje kan tussen de 20 en 30 eitjes leggen. De poppen zijn bruin en 2 tot 5 mm lang en doen zich te goed aan het bladmoes tussen de beide bladoppervlakken dat helemaal wordt weggevreten, waardoor het bladgroen verdwijnt. Omdat er tot vier generaties vlinders per seizoen voorkomen, wordt de schade erger en erger en is bestrijding nagenoeg onmogelijk.

Bestrijding

Er bestaan momenteel geen bestrijdingsmiddelen tegen de mineermot. Omdat

U hebt het wellicht ook al gemerkt als u vanaf de Brusselse ring naar het centrum van Tervuren rijdt: alle oude paardenkastanjes die er nog staan - er werden er in augustus en september heel wat gekapt - en ook de jonge bomen die enkele jaren geleden werden geplant, zijn ziek. Vanaf eind juli zien ze eruit alsof het al herfst is. Het blad is helemaal bruin en verdroogd en valt voortijdig af. Ook op tal van andere plaatsen zijn de kastanjes ziek. Wat is er aan de hand met onze paardenkastanjes?

De enige bestrijdingswijze van de mineermot is afgefallen bladeren zo snel mogelijk verwijderen en vernietigen

de poppen van de mot overwinteren in het afgefallen blad, bestaat de enige (arbeidsintensieve) bestrijdingswijze erin om dat afgefallen blad zo snel mogelijk te verwijderen en te vernietigen. Het blad mag niet op de composthoop omdat de temperatuur daarvan meestal te laag is om de poppen te doden. De enige oplossing is het blad te verbranden (waar dat nog mag) of te begraven. In sommige gemeenten, bijvoorbeeld in Leuven, organiseert de groendienst een speciale ophalingsdienst voor kastanjebladeren om te vermijden dat

de ziekte zich via privé-tuinen zou verspreiden naar de straatbomen.

Het is belangrijk dat alle bladeren verwijderd worden zodra ze afvallen, ook de bladeren onder hagen en struiken, in dakgoten ... De aantasting zal daarmee niet verdwijnen, maar wel minder hevig worden.

Droevig gezicht

De gevolgen van een aantasting door de mineermot zijn op de eerste plaats van esthetische aard: vanaf eind juni begint het blad te verkleuren en te verschrompelen. Bij zware aantastingen verliest de boom ook vroegtijdig zijn blad. Zo'n bruine boom in hartje zomer in de tuin is een ronduit droevig gezicht. Wanneer een hele straat of een plein met paardenkastanjes is beplant, is het een regelrechte ramp.

Op korte termijn herstelt de boom zich en zal hij het jaar daarop opnieuw in blad komen. Over de gevolgen op lange termijn is echter weinig bekend. Met het verlies van groen blad verliest de boom het vermogen tot fotosynthese. Als de aantasting hevig is, zal de boom hierdoor weinig reservevoedsel kunnen aanmaken voor de winter en het volgende groeiseizoen minder goed in blad komen. Als dit proces jaar na jaar herhaald wordt, zal de boom steeds verder verzwakken en vatbaarder worden voor andere ziekten en plagen die wel dodelijk kunnen zijn. Tests hebben ook aangetoond dat de vruchten van bomen die enkele jaren na elkaar door de ziekte worden getroffen, kleiner worden, wat op termijn de overlevingskansen van de soort zelf zou kunnen bedreigen.

Paul Geerts

Een gigantische puzzel om het nuttige met het aangename te verzoenen

Er is bijna tien jaar aan gewerkt, er is over gepraat en gediscussieerd met duizenden mensen, maar nu is het eindelijk af, goedgekeurd door de bevoegde minister, een tastbaar pak papier van meerdere honderden pagina's: het ruimtelijk structuurplan Vlaams-Brabant (RSVB). Een hele mondvol is dat, maar zo'n provinciaal structuurplan bevat eigenlijk de grote krachtlijnen hoe de 1 miljoen mensen die Vlaams-Brabant bevolken de komende decennia met de ruimte zullen omgaan.

Anders dan de vroegere gewestplannen die bodembestemmingsplannen waren - en vooral bepaalden wat bouwgrond was en wat niet - wijzen de structuurplannen nog geen percelen toe, maar bevatten ze de fundamentele keuzes over hoe we de ruimte willen gebruiken, en waarom dat zo is. Pas in een later stadium, met de zogenaamde ruimtelijke uitvoeringsplannen, wordt dan de bestemming van percelen vastgelegd.

Open ruimte maximaal beschermd

Tom Lagast, hoofd van de dienst ruimtelijke ordening van de provincie, stelt dat er in het RSVB eigenlijk vijf grote principes zijn overeengekomen. Principes die overigens niet mogen afwijken van het structuurplan dat de Vlaamse overheid al in 1997 vastlegde. Lagast: 'Eerst en vooral willen we de open ruimte die er nog is maximaal beschermen. Daarom schuiven we de steden als woon-én-werkplaats naar voor.'

FOTO: KRIS MOUCHAERS

Dat klinkt goed, maar toch valt op dat het plan wel concrete cijfers bevat over het aantal hectaren bedrijfsterreinen dat her en der moet bijkomen in Vlaams-Brabant - er worden meer bepaald al 210 hectaren toegewezen aan verschillende gemeentes - maar geen cijfers hanteert als het gaat om het behoud van open ruimtes. Is dat niet merkwaardig als men er een punt van maakt om de schaarse open ruimte in ere te houden? Tom Lagast wijst erop dat de provincies niet de bevoegdheid hebben om de open ruimte af te bakenen. 'Het is de Vlaamse overheid die de waardevolle natuurgebieden en de landbouwgebieden vastlegt. De provincie

heeft inzake open ruimte twee bevoegdheden. Ze moet de verbindingengebieden tussen natuurgebieden aanduiden; dat zijn gebieden die moeten toelaten dat dieren en ook planten migreren tussen de natuurgebieden. Omdat Vlaanderen de natuurgebieden nog niet heeft vastgelegd, kunnen wij de verbindingengebieden ook nog niet definitief vastleggen, al wijzen we er bijvoorbeeld wel op dat rivieren- en bekenstelsels evidente verbindingengebieden zijn. De tweede provinciale bevoegdheid inzake open ruimte is dat we de verschillende soorten landbouw geografisch min of meer ordenen. Waar komen de kippenhokken, de gemengde boerderijen of de serres?' Heel concreet verbiedt het structuurplan serrencomplexen van meer dan 1 hectare in het Pajottenland.

Concentratie in kernen

Een tweede provinciale krachtlijn van het RSVB is dat de nieuwe woningen voor de helft - dat zijn er 33.000 - in de stedelijke kernen komen en voor de andere helft in de kernen in het buitengebied. In beide gevallen wordt gekozen voor een verdichting van de bestaande bebouwing. In dat verband bepleit de provincie respect voor het patrimonium van bepaalde oude kernen, zonder er daarom een Bokrijk van te willen maken. Lagast: 'Door een beleid dat werk maakt van een goede verkeersinrichting, aantrekkelijke straten en pleinen en meer groen moeten we de bevolking motiveren om in de kernen te wonen.'

Een derde basisprincipe van de ruimtelijke ordening in Vlaams-Brabant is dat de bouw van woningen en het opzetten van activiteiten geconcentreerd worden in kernen die gemakkelijk met het openbaar vervoer te bereiken zijn. Lagast: 'Het is wenselijk om menselijke activiteiten te concentreren in kernen, maar de ene kern heeft meer mogelijkheden dan de andere. Daarbij gelden de ontsluitingsmogelijkheden via het openbaar vervoer voor ons als een cruciaal criterium.' Concreet hielden de planners rekening met het regionet Brabant-Brussel dat de provincie met De Lijn heeft vastgelegd, en met het bestaande aanbod van treinen en snelbussen.

Een vierde, nogal vanzelfsprekend principe waardoor de opstellers van het RSVB zich lieten leiden, is het zogenaamde fysische systeem, het land van Vlaams-Brabant zoals het is met zijn rivieren, zijn bodem, zijn heuvels en dalen, zijn bossen,... Dat speelt bijvoorbeeld mee in het toewijzen van bepaalde soorten landbouw aan de daartoe meest geschikte regio's. Een ander concreet gevolg van dit principe is dat er in de toekomst opnieuw meer overstromingsgebieden komen zodat de risico's op overstromingen verminderen. Tenslotte wil het RSVB rekening houden met de zogenaamde 'Vlaamse Ruit', het hyperactieve economische kerngebied van Vlaanderen tussen Gent, Antwerpen, Brussel en Leuven.

Tom Lagast

Ruimtelijke keuzes worden sterk beïnvloed door het feit of een locatie al of niet in die Vlaamse Ruit ligt. Lagast geeft een voorbeeld: 'Een bedrijfsterrein dat zich in de Vlaamse Ruit bevindt, wekt ook belangstelling bij internationale bedrijven. Je moet het dus anders inrichten dan een bedrijfsterrein in Diest of Tienen dat meer lokale bedrijven aantrekt.'

Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel

Als je die vijf principes samenvoegt, doemt er een kaart van Vlaams-Brabant op met twee 'landelijke kamers', zijnde het Haspengouwse land rond Tienen in het Oosten en het Pajottenland in het Westen. Leuven is een regionale stad terwijl Aarschot, Asse, Diest, Tienen en Halle gelden als kleinstedelijke gebieden.

Een groot deel van de rand wordt beschouwd als het Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel. Vilvoorde geldt als een stedelijke kern op het niveau kleinstedelijk gebied, die zowel qua wonen als werken de meeste ontwikkelingskansen krijgt. Samen met Ternat krijgen Asse en Vilvoorde ook de meeste bedrijvzones. Dilbeek, Drogenbos, Kraainem-Midden, Linkebeek, Machelen, Tervuren, Vilvoorde, Wemmel, Oppem en Zaventem worden bestempeld als zogenaamde hoofd-

Zo'n provinciaal structuurplan bevat eigenlijk de grote krachtlijnen hoe de 1 miljoen mensen die Vlaams-Brabant bevolken de komende decennia met de ruimte zullen omgaan

dorpen waar ook nog heel wat uit- en inbreiding inzake wonen en werken mogelijk is. Sint-Genesius-Rode, Hoeilaart en Overijse gelden daarentegen als perifeer bebouwde landschappen waar de onbebouwde fragmenten zoveel mogelijk gevrijwaard moeten blijven. Ook tussen Tervuren en Leuven moet de stedelijke uitdeining worden stopgezet.

De provincie als regisseur

Grote vraag bij dat alles is natuurlijk hoe dit plan nu de ruimtelijke ordening zal sturen. Het is één zaak om mooie dingen op papier te zetten, iets anders is het om die te vertalen naar de werkelijkheid. Concreet: wie zal er nu rekening houden met deze principes? Lagast zet de betrokkenen op een rijtje: de provincie zelf, de gemeenten, en allerlei andere actoren uit het middenveld. Lagast: 'In de allereerste plaats is het natuurlijk de provincie zelf die zich in haar acties en initiatieven aan deze principes zal houden. Binnenkort moeten we de kleinstedelijke gebieden afbakenen en moeten er strategische plannen ontwikkeld worden om er effectief meer mensen te laten wonen en om er meer bedrijven tot investeren aan te zetten. Dat kan alleen maar als die steden kwaliteiten bieden die de mensen ervan overtuigen dat het goed is om zich daar te vestigen. Ik geef een voorbeeld. Neem de stationsomgeving van Diest. Als je wilt dat daar meer mensen komen wonen en werken, moet er voldaan zijn aan een aantal randvoorwaarden. Er moeten meer treinen naar Brussel en Leuven rijden, en dus moet je met de NMBS gaan

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

praten. Je moet een verbinding met de ring tot stand brengen en daarvoor moet je langs bij het Vlaamse Gewest. Veel gemeenten beschikken niet over de mogelijkheden om dat overleg met al die verschillende actoren grondig aan te pakken. De provincie wil in dat soort aangelegenheden als regisseur optreden en het verschil maken: 'We willen de gemeenten dus niet voor de zoveelste keer de les spellen maar samen met hen de handen uit de mouwen steken.' Toch beschikt de provincie ook over de mogelijkheid om dwingend op te treden tegenover gemeenten en andere actoren door ruimtelijke uitvoeringsplannen op te stellen. Die vertalen de principes van het RSVB in concrete plannen die effectief gronden bestemmen voor bepaalde doelen, en kunnen als dat noodzakelijk blijkt voor een goede ruimtelijke ordening de bestaande gewestplannen wijzigen. De gemeenten van hun kant zijn wettelijk verplicht de provinciale structuurplannen te vertalen op hun niveau. De meeste gemeenten zijn nog volop bezig met die oefening. Toch zijn er al vijf gemeenten in Vlaams-Brabant die hun gemeentelijk structuurplannen af hebben: Zemst, Opwijk, Vilvoorde, Landen en Leuven. Lagast: 'Geen enkele van die vijf is in strijd met het RSVB. De reden is ongetwijfeld dat de gemeenten uitvoerig zijn betrokken bij het opstellen van het provinciale structuurplan en daardoor al spontaan die krachtlijnen hadden opgenomen in hun werk.'

Tenslotte hoopt de provincie dat ook andere actoren zoals de Kamer van Koophandel, en bijgevolg de bedrijven, de boerenorganisaties en de milieuverenigingen, zich zullen aansluiten bij haar visie. Lagast: 'We hopen dat ze het plan gebruiken als een aanknopingspunt voor hoe ze met de ruimte omgaan. We kunnen dat niet opleggen, alles hangt ervan af of zij ons plan aanvaarden.' De kans dat dit RSVB inderdaad gedragen wordt door de civiele samenleving en door de burgers is groter dan met de vroegere gewestplannen, omdat de provincie Vlaams-Brabant uitgebreid overleg pleegde met allerlei actoren bij het opstellen van het SVB. Daarover hebben we het in de volgende aflevering.

RESTAURANDT

FOTO'S: FILIP CLAESSENS

De Spaanse zon in Diegem

Veerle Donné belandde in de jaren '80 dankzij een uitwisselingsproject van de universiteit in het Spaanse Andalusië. Het was de bedoeling na enkele maanden terug te keren naar het vertrouwde België. Uiteindelijk kwam ze pas 10 jaar later terug, mét een Spaanse man en een hoofd vol Spaanse gerechten. 'Via mijn schoonmoeder en mijn schoonzus heb ik de Andalusische keuken ontdekt', vertelt ze. 'Het was onze droom om zelf een restaurant te openen met een authentieke Spaanse keuken.'

En daarin is het koppel zeker geslaagd. Ze kiezen voor kwaliteitsvolle producten waarvan het merendeel rechtstreeks uit Spanje wordt ingevoerd. Zo zijn er de lekkere olijven die iedereen krijgt aangeboden. 'Die komen rechtstreeks uit de boomgaard van onze familie in Spanje. Ze worden traditioneel met de hand geplukt en één voor één open geslagen. Daarna rijpen ze nog verschillende dagen in een zoutoplossing.' Je proeft het verschil!

Op ontdekkingsreis

Er staat zoveel lekkers op het menu dat het makkelijker is om de keuze aan een specialist over te laten. Nachid, de levenslustige Spaanse ober, krijgt de moeilijke taak ons tevreden te stellen. Hij slaagt met glans.

Het succes van het restaurant zit in de eenvoud van de gerechten. Het feest begint met een smeùige tortilla of Spaanse omelet, opgediend met de typische aioli, een soort van knoflookmayonaise (6 euro). Tegelijk krijgen we een fris slaatje van stukjes tomaat, komkommer, paprika en ajuin (4 euro) voorgeschot-

Tapas-restaurant El Toro in Diegem kwam een jaar geleden in het nieuws toen de eigenaars de strijd aanboden met de sigaret. Rokers moesten het zonder stellen als ze er een hapje wilden eten.

Uit recente cijfers is inmiddels gebleken dat de helft van de Belgen voorstanders zijn van zo'n rookverbod in de horeca. Desalniettemin zagen Veerle Donné en haar Spaanse man Juan Pinazo Robles hun omzet op 10 maanden tijd met 50 procent dalen ten gevolge van het rookverbod en hebben ze hun strijd opgegeven. Maar de wegblijvers hadden ongelijk. Het tapas-restaurant biedt een waaier aan gerechten die een lust zijn voor het oog, de neus en vooral de mond.

teld. Terwijl we genieten van de zuidere smaken, kijken we toch al uit of Nachid onze tafel niet aandoet met de volgende verrassing. Want net zoals in Spanje krijg je niet alles tegelijk opgediend, waardoor je tijdens de hele maaltijd op ontdekkingsreis bent. We zien aubergines met rietsuikerhoning aan onze neus voorbijgaan, net als ge-roosterde pepers en gemarineerde ansjovis. Maar het duurt niet lang voor Nachid bij ons halt houdt met ... calamitos fritos! De kleine gefrituurde

inktvisjes (9 euro) zijn perfect. Een klein beetje citroen en genieten maar. Ons eetfestijn wordt tenslotte afgerond met 'alitas de pollo' of gemarineerde kip (7,5 euro). Een lekker fris wijntje vergezeld het geheel. Niets doet vermoeden dat Juan, die achter de potten en pannen staat, van opleiding ingenieur is. Verschillende ingrediënten die op je bord liggen, kun je hier ook kopen. Centraal in het restaurant staat een toonbank waarin de typische Spaanse producten liggen uitgesteld.

Opvallend sober

Het interieur van El Toro is opvallend sober. 'We wilden niet het accent op duur servies leggen', zegt Veerle Donné. 'Vaak schenken restaurants teveel aandacht aan het decor en te weinig aan wat op je bord belandt.' Eenvoud siert het tapas-restaurant wel, maar echt gezellig is het er niet. Vooral ook omdat veel klanten werknemers van naburige bedrijven zijn en er dus vaak grote groepen komen eten. 'Daar hebben we bewust voor gekozen. We spitsen ons toe op de weekdays omdat we 3 kinderen hebben. In het weekend zijn we dan ook gesloten.'

Ook de rekening kan duidelijker, want die bestaat uit een rijtje getallen zonder uitleg over de gerechten. Maar dat is uiteindelijk bijzaak. Het eten is hier hemels en we waanden ons in de herfst even onder de Spaanse zon.

Veronique Verlinden

El Toro, Kosterstraat 1, 1831 Diegem, tel. 02-720 23 80

Gesloten op zaterdag en zondag en maandagavond, tenzij grote groepen reserveren.

Van alef tot apenstaartje

De vereniging 't Schrijverke organiseert op zondag 21 november a.s. een Dag van de Kalligrafie waar diverse aspecten van de moischrijfkunst of de kalligrafie aan bod komen. Belgische kalligrafen stellen er tentoon, er zijn demonstraties en stands met kalligrafiemateriaal. Constant Buelens, de stichter en oud-voorzitter van 't Schrijverke, vat de geschiedenis van ons schrift bondig samen in zijn boeiende tentoonstelling 'Van alef tot apenstaartje'.

Net voor hij op pensioen ging, zocht Constant Buelens uit Grimbergen een hobby en een nieuw levensdoel. 'Van mijn vrouw hoefde ik de vaat niet te doen, noch te koken of schoon te maken. Al mijn vrije tijd ging naar de kalligrafie en de vereniging 't Schrijverke', begint Constant. Zijn aandacht spitste zich vooral toe op de evolutie van het Latijnse schrift. 'Gelukkig kon ik rekenen op het historische advies van mijn schoonbroer Daan Hoflack. 'De chronologie van het Latijnse schrift illustreer ik aan de hand van de letter a. Voor de oorsprong van ons alfabet moet je terug naar 1500 voor Christus. Krijgsgevangenen uit Summerië moesten toen dwangarbeid verrichten in de Egyptische kopermijnen. Op de muren van de mijnen schreven ze tekens. Dat waren de voorlopers van ons alfabet. Alef, de eerste letter van het alfabet, leek op een ossenkop. Het is tevens de eerste letter waaraan een klank werd verbonden. Voordien werd gecommuniceerd aan de hand van hiërogliefen waarbij een begrip werd verduidelijkt met een afbeelding in beeldschrift. Met het alfabet van de Summeriërs deed het letterschrift zijn intrede.

De ruimere verspreiding van dat alfabet is te danken aan de Feniciërs, een

Constant Buelens

volk van zeevaarders en handelaars, die de hele Middellandse Zee afvaardden van Spanje tot Libanon. Omstreeks 900 v. Chr. hebben de Grieken dat alfabet gevoelig verbeterd. Ze schreven met een rietstengel op papyrus. Het West-Griekse alfabet werd op zijn beurt overgenomen door de Etrusken die leefden in de streek van Toscane in Midden-Italië. Daar werd de basis gelegd van ons alfabet. Maar de echte doorbraak van het Latijnse schrift hebben we te danken aan de Romeinen, want de Romeinse legioenen hebben het schrift over meer dan de helft van Europa verspreid.'

Lammeren slachten

Tijdens het gesprek laat Constant Buelens voortdurend andere documenten zien. Een streling voor het oog is het 'Book of Kells' dat is uitgebracht omstreeks 800 na Christus. 'De versiering van de letters bereikte een hoogtepunt in de 5de en 6de eeuw in de Ierse kloosters. De monniken die volledig afgezonderd leefden in de bergen, gebruikten de kalligrafie om religieuze geschriften te verfraaien. Je moet evenwel beseffen dat alles op

perkament wordt geschreven.

Voor één enkel boek moesten ongeveer 40 lammeren worden geslacht. Omdat het perkament zo duur was, werd gezocht naar een methode om de letters zo dicht mogelijk bij elkaar te plaatsen. Omstreeks 1200 werd de Gotische lettervorm, de Textura, geïntroduceerd. In dit zeer economische schrift waren de letters bijna in elkaar verweven. Dat moeilijk leesbare schrift werd ruim verspreid in Noord-Europa, maar de zuidelijke landen Spanje en Italië gaven de voorkeur aan de 'Rotunda'. Deze rondere lettervorm nam weliswaar meer plaats in, maar dat was niet echt een probleem want rond 1400 werd het perkament vervangen door papier.

De Humanisten legden met het Humanistisch lettertype

omstreeks 1500 tenslotte de basis van ons modern schrift dat nu door de meeste kalligrafen wordt gebruikt.' Constant Buelens hoopt dat met het computerschrift het culturele erfgoed van de kalligrafie niet verloren gaat. 'Wist je dat het @-teken al is terug te vinden in manuscripten uit de 16de eeuw waar het werd gebruikt in plaats van het Latijnse woord 'anno'? Het wordt ook 'ad' genoemd. Als onderdeel van het moderne e-mail-adres is dat teken nu universeel.'

Gerard Hautekeur

Dag van de Kalligrafie op zondag 21 november van 11.00 tot 17.00 in de Charle-royhoeve in Grimbergen. Gratis toegang. Meer info: <http://users.pandora.be/schrijverke> of bij voorzitter Annie Lernout, tel. 02-270 80 90.

Op 9 november start 't Schrijverke met een cursus 'Kalligrafie voor beginners'. Meer info vindt u op de website of op bovenstaand telefoonnummer.

RANDMAN!

ende SNODE SLUIKSTORTER

HET LEVEN VAN EEN SUPERVIELD IS MEER DAN HET VERSLAAN VAN SLECHTERIKEN EN HET REDDEN VAN JONGE DEERKES UIT BRANDENDE TREINWAGONS. ALTHANS IN DE RAND IS DAT ZO, WAAR RANDMAN HET ALS ZIJN TAAK ZIET. CREATIVITEIT EN EENHEID MET DE NATUUR TE PROMOTEN.

Je eigen cultuur even loslaten is heel verrijkend

FOTO: FILIP CLAESSENS

Gisèle Kaizen

Gisèle Kaizen woont in Sterrebeek. Zij en haar gezin houden ervan om mensen uit verschillende landen en culturen te leren kennen en ze vinden dat reizen lang niet de enige manier is om dat te doen. Gisèle woonde als tiener een jaar in Californië en haar dochter is net vertrokken voor een schooljaar in Ghana. Bovendien hebben verscheidene jongeren uit andere landen een tijd het dagelijkse leven met het gezin gedeeld. 'Zo besef je dat de wereld niet ophoudt bij de grenzen van je eigen land', vindt Gisèle.

Als tiener las Gisèle Kaizen het enthousiaste verhaal van een Vlaamse uitwisselingsstudent die een jaar in

de Verenigde Staten had gewoond. 'Zo kreeg ik de kriebel ook te pakken', vertelt ze. 'Van 1973 tot 1974 heb ik bij een Californisch gastgezin gewoond. Ik ging samen met hun kinderen naar school en leerde hoe het er in een doorsnee Amerikaans gezin aan toe gaat. Het was een heerlijk jaar, heel anders dan op reis gaan of ergens met je eigen gezin naartoe verhuizen. Je wordt verplicht je eigen cultuur even los te laten en volledig op te gaan in die van de familie bij wie je verblijft.' Vanaf toen was ze begeesterd om met andere levenswijzen kennis te maken. 'We hebben altijd veel gereisd, maar tijdens een trip van enkele weken leer je een land alleen oppervlakkig kennen. Vandaar dat we uitkeken naar meer beklivende mogelijkheden om aan culturele uitwisseling te doen.'

Uitdaging voor alle partijen

'Omdat mijn tienerdochter overwoog ook een jaar weg te gaan, hebben we beslist uitwisselingsstudenten in huis te nemen. Zo konden we contacten met jongeren uit andere landen blijven leggen en kon zij van nabij kennismaken met het systeem.' De eerste gaststudent die Gisèle Kaizen via de uitwisselingsorganisatie AFS in huis kreeg, was een Braziliaanse jongen. Hij had de leeftijd van haar eigen kinderen en fietste elke ochtend met hen mee naar school. Vorig schooljaar verbleef de Tsjechische Nicole bij het gezin in Sterrebeek. 'Een student die een heel jaar in een ander land bij een lokale familie woont, beleeft elk aspect

van zijn nieuwe omgeving heel intens. Dat vind ik het boeiendste aan dit soort uitwisselingen.' Ook voor het gastgezin is zo'n uitwisseling een unieke ervaring, vindt Gisèle. 'Er is een groot verschil tussen iemand die enkele weken komt logeren en een extra gezinslid dat een jaar lang met de familie meedraait. Je beleeft samen de fijne momenten, de feesten, het plezier, maar ook de minder leuke aspecten en de dagelijkse sleur; er is de school met huiswerk, toetsen en examens, nu en dan wordt iemand ziek, er is al eens ruzie of verdriet, de afwas moet worden gedaan en de kamers opgeruimd.'

Altijd welkom

Het gezin heeft aan de uitwisselingen vrienden over heel de wereld overgehouden. 'Ik heb nog altijd contact met

'Er is een groot verschil tussen iemand die enkele weken komt logeren en een extra gezinslid dat een jaar lang meedraait'

mijn Amerikaanse gastgezin en deze winter gaan we naar Brazilië om nieuwjaar te vieren met de familie van onze eerste gaststudent. Het is fijn te weten dat je her en der op aarde plaatsen hebt waar je altijd welkom bent. De wereld wordt daardoor zoveel kleiner en vertrouwd. Door de confrontatie met andere levenswijzen word je bovendien een rijker mens. Je stelt je eigen vastgeroeste gewoonten in vraag en constateert dat je op heel verschillende manieren een goed leven kunt leiden.'

IM

Just letting go of your own culture is very enriching

Gisèle Kaizen lives in Sterrebeek. She and her family like to get to know about people from different countries and cultures and they have found that travelling is certainly not the only way to do this. As a teenager Gisèle lived for a year in California and her daughter has just set off for a year's schooling in Ghana. Various young people from other countries have also spent time sharing daily life with the family. 'In this way you realise that the world does not stop at your own country's borders', says Gisèle. 'Above all you become a richer person as a result of confronting other ways of life. You start to question your own built-in habits and find that you can lead a good life in many different ways.'

Meer weten?

Website www.afsvlaanderen.be,
tel. 02-735 85 25 of
e-mail info@afsvlaanderen.be